

Život Cirkvi

Ročník 14

24/2007

**Slovenskí biskupi na návšteve
Ad limina apostolorum vo Vatikáne**

Komentár Antona Ziolkovského Nad lineamentom pre biskupskú synodu 2008

Vážení poslucháči! V októbri 2008 sa uskutočnilo riadne zhromaždenie biskupskej synody. Už sme si zvykli, že pápeži sa po Druhom vatikánskom koncile často stretávajú a radia s biskupmi celého sveta. Svätý otec Benedikt XVI. už 6.10. minulého roka oznámil tému stretnutia: „Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi.“ Keď sa hovorí o stretnutiach biskupov s pápežom, niektorí ich vnímajú ako politické summity. Podľa takéhoto myslenia ide pápežovi a biskupom len o moc, preto sa radia, ako ju udržať. Téma budúceho zhromaždenia je teologická, ba priam duchovná. Posledná biskupská synoda sa uskutočnila v októbri 2005 s témou „Eucharistia ako vrchol a prameň života i poslania Cirkvi.“ Stretnutia s podobným obsahom sú naplnením výzvy Jána Pavla II., aby sme na začiatku tretieho tisícročia, biblicky povedané „zatiehli na hĺbnu.“

Biskupské synody v súčasnej podobe ustanovil dokumentom *Apostolica sollicitudo* v roku 1965 pápež Pavol VI. Ich obnovenie úzko súvisí s prehĺbením témy biskupskej kolegiality na Druhom vatikánskom koncile. Biskupská synoda nie je výkonným orgánom. Má dva ciele: budovať jednotu a solidaritu vo vnútri episkopátu, ale aj spolupracovať s pápežom pri vykonávaní úradu nástupcu apoštola Petra. Samotní pápeži službu bratov v biskupstve berú vážne, veď stretnutia ponúkli mnohé pastoračné podnety. Výsledkom spolupráce sú dokumenty. Bol to pápež Ján Pavol II., ktorý v roku 1984 vydal dokument „*Reconciliatio et penitentia*“ a označil ho za posynodálnu apoštolskú exhortáciu, čiže dielo, ktoré je ovocím biskupskej synody.

Zhromaždenie biskupov sa síce uskutoční až v októbri budúceho roka, ale príprava začala už teraz. Po oznámení témy sekretariát synody vydal „Lineamento“, čiže základné tézy, ktorými sa majú biskupi zaoberať. Tento dokument je určený na pripomienkovanie. Na jeho konci sú pripojené otázky, na ktoré majú biskupi odpovedať do novembra 2007. Po tejto fáze sa zide zvláštna rada, ktorá roztriedi odpovede a vydá *Instrumentum laboris*. Tento dokument bude bezprostredným podkladom pre zasadnutie synody.

Hneď na začiatku stojí legitímna otázka: Prečo práve téma Božieho slova? Druhý vatikánsky koncil sa touto problematikou úzko zaoberal. Dogmatická konštitúcia *Dei Verbum* je nielen zhrnutím náuky pápežov, ale jedinečným spôsobom objasňuje vzťah Písma, Tradície a Magistéria. Na ňu sa odvoláva aj synoda v roku 1985, či *Katechismus* katolíckej cirkvi. Súčasný človek potrebuje hovoriť s Bo-

hom a počúvať jeho Slovo. Po koncile boli všetci presvedčení, že oživenie vzťahu s Božím slovom je začiatkom novej duchovnej jari. Dokument kladie biskupom otázku: „Vidíte také znaky časov, ktoré robia synodu o Božom slove naliehavou?“ Konštitúcia *Dei Verbum* aj dnes prináša bohaté ovocie v podobe obnovy liturgie, katechézy či teológie. V lineamente čítame, že „synoda chce osvetliť vnútorný súvis medzi Eucharistiou a Božím slovom, lebo Cirkev sa musí živiť jediným Chlebom života či zo stola Božieho slova alebo Kristovho tela.“

Biskupská synoda má pastoračný charakter. Lineamento sa delí na tri časti. Prvá rozoberá vzťah medzi Zjavením, Božím slovom a Cirkvou. Druhá kapitola uvažuje o Božom slove v živote Cirkvi. Predmetom tretej časti je úvaha nad miestom Slova v poslaní cirkevného spoločenstva. Všimnime si niekoľko zaujímavých miest. Zdá sa, že veriaci si na jednej strane uvedomujú centralitu Ježišovej osoby v Božom zjavení. Už menej rozumejú, v akom zmysle je srdcom Božieho slova. Je dnes dôležité naučiť veriacich čo je Biblia, prečo vznikla, aké dary ponúka viere a ako sa používa. Na konci prvej kapitoly sú položené závažné otázky: Akú predstavu majú veriaci o Božom slove, zjavení, tradícii, magistériu? Ako rozumejú vzťahu medzi Božím slovom a Cirkvou?

Synoda na túto tému je opodstatnená, lebo Slovo preniká a oživuje v sile Ducha Svätého Cirkev rôznym spôsobom: v modlitbe, liturgii, pri katechéze, v exegéze a teológii. Ako sa doslova píše v lineamente, „stretnúť, modliť a žiť Slovo je najvyšším povolaním kresťana.“ Treba priznať, že väčšina kresťanov nemá osobný vzťah so Svätým Písmom. Pozitívnu úlohu pri sprostredkovaní Božieho Slova by mohli zohrať aj internet či DVD nosiče. Rýchle kultúrno - spoločenské zmeny vyžadujú, aby sa hľadali nové formy a spôsoby uvedenia detí, mládeže i dospelých do Svätého Písma. Osobitnú úlohu môžu zohrať biblické krúžky a *Lectio divina*.

Vážení poslucháči! Biskupská synoda o Božom slove je ešte ďaleko. Dnes máme pred sebou tézy, nad ktorými môžeme premýšľať spolu s našimi otcami biskupmi. Stojí za to hľadať spôsoby, ako priblížiť ľuďom Božie slovo. Lebo ako čítame v *Liste Hebrejom*: je živé a účinné, ostrejšie ako dvojsečný meč. Ukazuje nám cestu vo svetle Desatora. Je prameňom spoločenstva medzi Bohom a človekom i ľuďmi navzájom.

RV, Anton Ziolkovský

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Vatikán (10. júna, RV) - Pápež Benedikt XVI. sa v nedeľu napoludne pomodlil spolu s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoril:

„Drahí bratia a sestry,

dnešná slávnosť Corpus Domini, ktorú sme vo Vatikáne a v iných krajinách slávili vo štvrtok, nás pozýva kontemplovať najhlbšie tajomstvo našej viery - najsvätejšiu Eucharistiu, reálnu prítomnosť Pána Ježiša Krista v Oltárnej sviatosti. Vždy, keď kňaz opätovne slávi eucharistickú obeť a keď sa počas premenenia modlí ‚Toto je moje telo..., toto je moja krv‘, poskytuje svoj hlas, svoje ruky a srdce Kristovi, ktorý chce zostať medzi nami a stať sa pulzujúcim srdcom Cirkvi. Ako som to zdôraznil aj v nedávnej posynodálnej apoštoltskej exhortácii *Sacramentum caritatis* (porov. č. 66 – 69), po slávnosti týchto Božích tajomstiev Pán Ježiš ostáva živý vo svätostánku, preto sa mu vzdáva osobitná úcta adoráciou Eucharistie. Medzi eucharistickým slávením a adoráciou je však aj vnútorný vzťah. Svätá omša je totiž naozaj najhlbším spôsobom adorácie Cirkvi: ‚Nikto neje toto telo,‘ píše sv. Augustín, ‚ak ho najskôr neadoroval‘ (Enarr. v Ps. 98, 9: CCL XXXIX, 1385). Adorácia mimo svätej omše je pokračovaním toho, čo sa udialo počas liturgickej slávnosti, a umožňuje prijať Krista hlbokým a opravdivým spôsobom. Preto v tento deň vo všetkých kresťanských komunitách prebieha eucharistická procesia - osobitná forma verejnej adorácie

Eucharistie, obohatená o pekné a tradičné prejavy ľudovej zbožnosti. Chcel by som využiť príležitosť, ktorú mi ponúka dnešná slávnosť, na vrele povzbudenie pastierov a všetkých veriacich do praktizovania adorácie Eucharistie. Som vďačný inštitútom zasväteného života, ako aj hnutiam a spoločenstvám, ktoré sa jej venujú osobitným spôsobom a tak všetkých upriamujú na ústredné postavenie Krista v našom osobnom i cirkevnom živote. Rád

konštatujem, že krásu adorácie - či už osobnej, alebo spoločnej - objavujú mnohí mladí ľudia. Pozývam kňazov, aby do toho povzbudzovali skupiny mladých, ale ich pritom aj sprevádzali, aby sa spoločné adorácie odohrávali vždy vhodným a účtívim spôsobom, s dostatočným časom vymedzeným na ticho a počúvanie Božieho slova. Opäť nadobudnúť schopnosť vnútorného ticha a sústredenosti je zvlášť dôležité v dnešnom, často veľmi hlučnom a rozptýlenom živote. Eucharistická adorácia to umožňuje nielen samému v sebe, ale aj v spoločenstve s tým druhým, plným lásky,

ktorým je Ježiš Kristus, ‚Boh nám blízky‘.

Kiež nás Panna Mária, eucharistická žena, uvedie do tajomstva opravdivej adorácie. Jej pokorné a jednoduché srdce bolo vždy vnímavé na Ježišovo tajomstvo, v ktorom adorovala lásku Boha a lásku svojho Vykupiteľa. Kiež sa na jej orodovanie v celej Cirkvi vzmaha viera v eucharistické tajomstvo, radosť z účasti na svätej omši - osobitne nedeľnej - a odvaha svedčiť o nesmiernej Kristovej láske.

-ls-/ snímka pz

Eusébius historický kristocentrizmus nás vyzýva zanechať vo svojom živote stopu Božej lásky

Generálna audiencia v stredu 13. júna bola pre nás Slovákov osobitne významná. Zúčastnili sa na nej totiž všetci naši biskupi prítomní v Ríme na návšteve ad limina apostolorum a viacerí pútnici, ktorí ich na tejto ceste sprevádzajú. Spolu s ostatnými veriacimi si na Námestí sv. Petra vypočuli katechézu, ktorú Benedikt XVI. v rámci seriálu o cirkevných otcoch a teológoch prvých kresťanských storočí tentoraz venoval Eusébiovi z Cézarey.

„Drahí bratia a sestry, v dejinách antického kresťanstva je významná odlišnosť medzi prvými tromi storočiami a tými, ktoré nasledovali po prvom ekumenickom koncile v Nicei v roku 325. Ako určité spojivo medzi týmito dvoma obdobiami stojí tzv. konštantínsky obrat

a pokoj Cirkvi, ako aj postava Eusébia - biskupa v palestínskej Cézarei. On bol najspôsobilejším predstaviteľom kresťanskej kultúry svojich čias vo veľmi rôznych oblastiach - od teológie po exegézu, od histórie po vzdelanosť. Eusébius je známy predovšetkým ako prvý historik kresťanstva, ale bol aj najväčším jazykovedcom antickej Cirkvi,“ zdôraznil Svätý Otec.

Ako ďalej povedal, Eusébius sa narodil pravdepodobne okolo roku 260 v Cézarei, kde Origenes niekoľko desaťročí predtým ako utečenec pred prenasledovaním založil školu a obrovskú knižnicu. Práve jej knihy neskôr formovali mladého Eusébia. V roku 325 sa stal ako cézarejský biskup vodcovskou osobnosťou Nicejského konci-

lu. Podpísal jeho Krédo i potvrdenie plného božstva Božieho Syna, definovaného ako „tá istá podstata s Otcom“ (homoúsios tō Patri). To isté Krédo dnes odriekame na nedelňých svätých omšiach. „Eusébius bol aj úprimným obdivovateľom cisára Konštantína, ktorý si ho tiež veľmi vážil. Cisára oslavoval nielen vo svojich dielach, ale aj verejnými chválarečami, ktoré predniesol pri príležitosti 20. i 30. výročia jeho korunovácie a po jeho smrti v roku 337. Zomrel dva alebo tri roky po cisárovi.“

Ako neúnavný vedec si Eusébius vo svojich početných dielach zaumienil venovať sa trom kresťanským storočiam, prežitým v prenasledovaní, a vo veľkom pritom čerpal z kresťanských i pohanských zdrojov zachovaných predovšetkým v obrovskej knižnici v Cézarei. A tak – napriek objektívnej dôležitosti jeho apologetických, exegetických a doktrínálnych diel – Eusébiova nehynúca povest' sa spája predovšetkým s desiatimi knihami jeho Cirkevných dejín, v ktorých uchránil pred zabudnutím množstvo udalostí, osobností a literárnych diel antickej Cirkvi. Sú primárnym zdrojom na spoznávanie prvých kresťanských storočí,“ vyzdvihol Eusébiove zásluhy Benedikt XVI.

Dodal, že štruktúru svojho diela i jeho zámer zdôvodňuje Eusébius v úvode prvej knihy. Vysvetľuje, že sa rozhodol spísať činy svätých apoštolov, počnúc od čias nášho Spasiteľa, „všetky veľké veci, o ktorých sa hovorí, že sa stali v priebehu dejín Cirkvi“. Sľubuje, že sa bude venovať vážnym správcom najlepších diecéz, ale aj tým, ktorí sa v prílišnej túžbe po novotách stali šíriteľmi falošných náuk a ako „krutí vlci bezcitne ničili Kristovo stádo“. Jeho zámerom bolo aj zmapovať pohanský boj proti Božiemu slovu a činy veľkých mužov, ktorí na jeho obranu podstúpili muky a vyliali krv. Podľa Eusébiových slov malo dielo napokon priniesť „svedectvo o milosrdenstve a dobrotivosti nášho Spasiteľa voči všetkým“.

„Eusébius tak zahrnul rozličné oblasti: apoštolskú postupnosť ako os Cirkvi, šírenie dobrej zvesti, omyly, prenasledovania zo strany pohanov aj veľké svedectvá, ktoré sú svetlom týchto dejín. V tom všetkom sa podľa neho ukazuje Spasiteľovo milosrdenstvo a dobrotivosť. Eusébius takto vlastne začína cirkevné dejepisectvo, pričom vo svojom rozprávaní pokračuje až do roku 324, keď bol Konštantín po porážke Licinia vyhlásený za jediného cisára Ríma. Bol to rok, ktorý predchádzal veľkému Nicejskému koncilu, ktorý mal ponúknuť zhrnutie toho, čo sa Cirkev – doktrínálne, morálne a tiež právne – počas týchto 300 rokov naučila.“

Svätý Otec zdôraznil, že Eusébius na priestore niekoľkých riadkov až trikrát zopakoval kristologický titul Spasiteľ a jednoznačne odkazoval na jeho milosrdenstvo a dobrotivosť. Z toho môžeme odvodiť základnú perspektívu eusebiánskeho dejepisectva: jeho dejiny sú kristocentrické a postupne sa v nich odhaľuje tajomstvo Božej lásky k ľuďom.

„Eusébius s opravdivým úžasom poznamenáva, že „medzi všetkými ľuďmi celého sveta jedine Ježiš je nazývaný, vyznávaný a uznávaný ako Kristus (čiže Mesiáš a Spasiteľ sveta), ktorého pod týmto menom spomínajú

tak Gréci, ako aj barbari, a ešte aj dnes ho jeho učeníci roztrúsení po svete uctievať ako kráľa, obdivujú ho viac než nejakého proroka a oslavujú ho ako pravého a jediného kňaza Boha; a nad toto všetko: ako Logos už predtým existujúceho Boha, vychádzajúci z bytia pred všetkými časmi, dostal od Otca česť hodnú úcty a klaňajú sa mu ako Bohu. No najzvláštnejšie zo všetkého je, že my, ktorí sme mu zasvätení, ho neoslavujeme iba hlasom a zvukom slov, ale celou silou svojej duše tak, že svedectvo vydávané jemu kladieme pred vlastný život“ (1, 3, 19 - 20). Týmto vystupuje do popredia ďalšia trvalá charakteristika antickej kresťanskej dejepisectva: je to „morálny zámer“, ktorý mu určuje tón výkladu. Historická analýza nie je nikdy cieľom sama pre seba; nerobí sa iba pre poznanie minulosti; namiesto toho sa rozhodne sústreďuje na konverziu, na autentické svedectvo kresťanskeho života zo strany veriacich. Je našou sprievodkyňou.

Eusébius sa týmto spôsobom živo obracia na kresťanov všetkých čias s otázkou, ako vnímajú dejinné udalosti, zvlášť v Cirkvi. Aj nás sa pýta, aký je náš postoj k záležitostiam Cirkvi? Je to postoj človeka, ktorý sa zaujíma iba zo zvedavosti, prípadne preto, aby za každú cenu vyhľadával senzácie a škandály? Alebo je to postoj plný lásky a otvorený tajomstvu, postoj toho, kto vďaka viere vie, že v dejinách Cirkvi môže vystopovať znamenia Božej lásky a veľké dielo spásy, ktoré vykonal? Ak je náš prístup takýto, nemôžeme necítiť, že sme vyzvaní na dôslednejšiu a veľkodušnejšiu odpoveď, na kresťanskejšie svedectvo života, aby sme zanechali znaky Božej lásky aj v budúcich generáciách.

„V dejinách sa skrýva tajomstvo,“ neprestával opakovať vynikajúci odborník na cirkevných otcov kardinál Jean Daniélou. „V dejinách sa ukrýva obsah... totiž tajomstvo Božích diel, ktoré predstavujú v čase autentickú skutočnosť, skrytú za vonkajšími javmi... Boh však tieto dejiny, ktoré uskutočňuje pre človeka, nerealizuje nikdy bez človeka. Zastaviť sa iba pri kontemplácii veľkých Božích vecí by znamenalo vidieť iba jednu stránku vecí. Proti nim stojí odpoveď ľudí“ (Saggio sul mistero della storia, ed. it., Brescia 1963, s. 182). Po toľkých storočiach Eusébius z Cézarey aj dnes pozýva veriacich, aby žasli, kontemplovali veľké Božie diela v dejinách na spásu človeka. A rovnako energicky nás vyzýva, aby sme napravili svoj život. Veď pred Bohom, ktorý nás tak miloval, nemôžeme ostať nečinní. Láska naliehavo žiada, aby sa celý život orientoval na napodobňovanie Milovaného. Urobme teda všetko pre to, aby sme vo svojom živote zanechali jasnú stopu Božej lásky.“

V pozdravoch po katechéze sa Svätý Otec prihovril aj pútnikom zo Slovenska: „S láskou vítam pútnikov zo Slovenska, ktorí sprevádzajú svojich biskupov pri ich návšteve ad limina apostolorum, osobitne pútnikov z Bratislavy, Obišoviec a Veľkej Lodiny, diakonov z Košíc, Komorný orchester konzervatória z Bratislavy, kňazov, zasvätené osoby i všetkých veriacich. Vaša návšteva Ríma nech posilní vaše vedomie príslušnosti k univerzálnej Cirkvi. Všetkých vás zo srdca žehnám. Pochválený buď Ježiš Kristus!“ **VR SK (te)**

Benedikt XVI. a George Bush hovorili o medzinárodnej politickej situácii

Vatikán (9. júna, RV) – Pápež Benedikt XVI. v sobotu predpoludním prijal na osobitnej audiencii prezidenta USA Georgea W. Busha. Po stretnutí so Svätým Otcom amerického prezidenta prijali aj vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone a sekretár pre vzťahy so štátmi arcibiskup Dominique Mamberti.

Ako uvádza komuniké Svätej stolice, v srdečnej atmosfére hovorili o hlavných témach, týkajúcich sa medzinárodnej politickej situácie. Pokiaľ ide o Blízky východ, venovali pozornosť izraelsko-palestínskej otázke, Libanonu, znepokojujúcej situácii v Iraku a kritickým podmienkam, ktoré zažívajú tamojšie kresťanské komunity. Svätý Otec vyjadril nádej na vyriešenie konfliktov a kríz v regióne pokojnou cestou.

Diskusia medzi ním a americkým prezidentom sa dotkla aj otázky Afriky a jej rozvoja, zvlášť pokiaľ ide o Darfúr. Došlo aj k výmene pohľadov na smerovanie Latinskej Ameriky, ktorú pápež nedávno navštívil. Napokon sa Benedikt XVI. a George Bush venovali súčasným morálnym a náboženským témam, okrem iného ľudským právam a náboženskej slobode, ochrane a podpore života, manželstva a rodiny, vzdelávaniu mládeže a udržateľnému rozvoju. -dj-

Kongres Rímskej diecézy o kresťanskej výchove

Vatikán (12. júna, RV) – Benedikt XVI. v pondelok v Lateránskej bazilike v Ríme slávnostne otvoril trojdňový kongres Rímskej diecézy na tému „Ježiš je Pán. Výchova k viere, nasledovaniu a svedectvu.“ Podľa Svätého Otca patrí v oblasti výchovy k viere najdôležitejšia úloha rodinám, ktoré by sa nemali stavať ľahostajne k tejto oblasti života a mali by sa usilovať o ľudskú a morálnu formáciu svojich detí. Ďalším dôležitým ohniskom sú katolícke školy, ktoré „sa v presvedčenej súčinnosti s rodinami a cirkevnou komunitou usilujú podporovať jednotu medzi vierou, kultúrou a životom, ktorá je základom kresťanského vzdelávania... Aj štátne školy,“ dodal Benedikt XVI., „môžu v tomto smere rozvíjať svoju vzdelávaciu úlohu prostredníctvom veriacich učiteľov.“

Vo svojom prejave Svätý Otec načrtnol duchovný identikit „autentického vychovávateľa“, ktorý by mal byť schopný pomáhať mladým ľuďom rozšíriť horizonty ich inteligencie, aby sa „dokázali otvoriť mystériu Boha a prekonať podmienenosť racionality, ktorá sa opiera iba to, čo môže byť predmetom experimentov a vý-

počtov.“ Dotkol sa potreby „pastorácie inteligencie“, aby dokázala sprostredkovať „veľkú potrebu pravdy“ novým generáciám, často zmäteným „rôznorodosťou informácií“ a „kontrastom“ myšlienok a interpretácií. Výchova podľa pápeža spočíva v zladení slobody a spohľadivosti mladých prostredníctvom „aktívneho svedectva, ktoré sa netýka iba kňazov, rehoľníkov a laikov, plniacich v komunitách úlohu formátorov, ale aj mládeže a všetkých tých, ktorí sa vzdelávajú vo viere.“ -dj-

Pápežovi odovzdali Záverečný dokument z Aparecidy

Vatikán (11. júna, RV) – Svätému Otcovi v pondelok odovzdali tzv. Záverečný dokument, ktorý zhrňa výsledky 5. generálnej konferencie biskupov Latinskej Ameriky a Karibiku. Benedikt XVI. pri tejto príležitosti prijal troch predsedov konferencie kardinála Francisca Javierera Errázuriza, predsedu rady biskupských konferencií Latinskej Ameriky CELAM-u a arcibiskupa v Santiagu de Chile, kardinála Giovanniho Battistu Re, predsedu Pápežskej komisie pre Latinskú Ameriku a prefekta Kongreácie pre biskupov, a kardinála Geralda Majellu Agnela, brazílskeho prímasa a arcibiskupa v Sao Salvadore de Bahía.

Piata generálna konferencia sa konala 13. – 31. mája v brazílskej Aparecide. Na záver biskupi zverejnili iba Posolstvo k Božiemu ľudu, kým oficiálny Záverečný dokument ešte musí prejsť schválením Svätej stolice. -te-

Benedikt XVI. mladým hviezdárom

Vatikán (11. júna, RV) – Potrebu prepájať vedecký výskum so vzdelávaním budúcich výskumníkov pripomenul v pondelok Benedikt XVI. mladým účastníkom Letnej školy Vatikánskeho observatória, ktorá sa koná tento mesiac v Castel Gandolfo. Zúčastňujú sa na nej záujemcovia o hviezdárstvo z 22 krajín a Svätý Otec vyjadril nádej, že „táto malá medzinárodná komunita by sa mohla stať sľubným znakom výraznejšej vedeckej spolupráce pre dobro celej ľudskej rodiny“. Pripomenul že Vatikánske observatórium vyjadruje už od svojho založenia roku 1891 túžbu Cirkvi „zahŕňať, povzbudzovať a podporovať vedecké štúdiá na základe presvedčenia, že viera a rozum sú ako dve krídla, na ktorých ľudský duch stúpa ku kontemplácii pravdy“ (Fides et Ratio, Proemium). Mladým hviezdárom, ktorí na letnej škole študujú pod vedením jezuitských správcov observatória extrasolárne planéty, zaželal, aby v štúdiu hviezd, ktoré „veselo svietia tomu, čo ich učinil“ (Bar 3, 35), nachádzali aj duchovnú útechu. -te-

Slovenskí biskupi na návšteve Ad limina apostolorum vo Vatikáne

V pondelok 11. júna začali slovenskí biskupi oficiálny program návštevy Ad limina apostolorum vo Vatikáne.

Návštevu začali ranným slávením svätej omše pri hrobe svätého Petra v Bazilike svätého Petra vo Vatikáne. Hlavným celebrantom bol bratislavsko-trnavský arcibiskup Mons. Ján Sokol. Kazateľom bol predseda KBS Mons. František Tondra. Ten vo svojej homílii podotkol, že „zápas dobra a zla sa tiahne celými dejinami Cirkvi. Tomu sa nemožno vyhnúť. Zlo na nás pôsobí rôznymi formami. Fyzický nátlak používajú všetky totalitné systémy: od rímskych cisárov cez rôzne revolúcie, až po posledný totalitný systém - komunizmus. Inokedy je to skrytý boj pod rúskom pokroku, slobody, ako to robí dnešný liberalizmus. Aj ten je nekompromisný a namiesto sľubovanej slobody viaže človeka do jeho vlastných väzní takže sa stáva otrokom.“ Biskupom, ktorí spolu s asi 20 kňazmi a desiatkami veriacich slávil svätú omšu pripomenul, že je potrebné zamyslieť sa nad úlohou svätého Petra. „Prosme o jeho orodovanie. Veľmi to potrebujeme. Laici nás pozorujú a neraz aj kritizujú. Povedzme si úprimne: niekedy aj pravdivo. Naša návšteva Ad Limina nech sa stane duchovným cvičením. Načerpajte tu silu do nášho každodenného biskupského života.“ dodal biskup Tondra.

Po svätej omši nasledovala návšteva Kongregácie pre biskupov. Jej prefekt, kardinál Giovanni Battista Re biskupov uistil, že keď príde o biskupoch dobrá správa, tešia sa spolu s nimi. Ak príde správa o utrpení biskupa, či už fyzickom, alebo ako dôsledok nepravdivého osočovania, trpia spolu s ním. Pripomenul slová Jána Pavla II. o tom, že návšteva Ad limina je výmenou darov. Kongregácie a ostatné dikastérie na čele so Svätým Otcom počúvajú o skúsenostiach biskupov a opačne - ponúkajú svoje skúsenosti a svoje pohľady.

Kardinál Re vyzval biskupov, aby boli blízko svojim kňazom. „Musíte sa pre nich stať otcami, bratmi, priateľmi a tak trochu aj Samaritánmi.“ Podľa kardinála má Slovensko z čoho čerpať, no zároveň je potrebné, aby biskupi spolu so svojimi spolupracovníkmi viedli veriacich od tradičnej k osobnej viere. Je to potrebné práve v čase silnejúcej sekularizácie.

„Ste biskupmi pre túto chvíľu a v tejto dobe. Problémom nesmieme podľahnúť, ale musíme sa im postaviť“, povedal kardinál.

Na programe stretnutia boli aj otázky spojené s územnou reštrukturalizáciou diecéz na Slovensku.

Biskupi následne navštívili Kongregáciu pre kauzy Svätých, v čele ktorej stojí kardinál José Saraiva Martins. Tu sa informovali o stave procesu blahorečenia biskupa - mučenika Jána Vojtaššáka. Tento prípad je v súčasnosti rozpracovaný na príslušnom stupni samotnej kongregácie vo Vatikáne. Dôležitým bodom stretnutia boli aj informácie o zložitosti a precíznosti skúmania

uznaných zázakov potrebných k vyhláseniu blahorečeného za svätého.

Pred obedom navštívili biskupi aj Pápežskú radu na podporu jednoty kresťanov. Predsedu Rady kardinála Waltera Kaspera informovali o spolupráci s Ekumenickou radou cirkví na Slovensku, ako aj o súčasných otázkach ekumenizmu. Neobišli ani otázku Zmluvy o výhrade vo svedomí a jej vzťahu k iným nekatolíckym cirkvám.

Svätý Otec Benedikt XVI. prijal na osobitnej audiencii prvú skupinu diecéznych biskupov

doprevádzaných pomocnými biskupmi. Ako prvého prijal bratislavsko-trnavského arcibiskupa Mons. Jána Sokola a jeho pomocných biskupov Mons. Stanislava Zvolenského a Mons. Jána Oroscha.

Ján Sokol, arcibiskup: „Skutočne veľmi som milo prekvapený z tejto návštevy, z toho dôvodu, že svätý otec je nesmierne múdry človek a pýta sa také otázky, ako keby on žil iba s našou diecézou. A v 80-tom roku svojho života je tak koncentrovaný na tie odpovede, že to je na neuverenie. Takže ja mám z tej návštevy taký veľmi dobrý dojem. My katolícki kňazi máme obrovské šťastie, že sa stretávame s takými pápežmi ako Ján Pavol II., teraz tento Benedikt XVI., pretože on musí byť ohromne trpezlivý, lebo musí si vypočuť cez deň všeličo a urobiť aj z toho posväcujúcu obeť. Myslím si, že každý jeden biskup tak má pozitívnu skúsenosť, ktorú si berie do života.“

Nesledoval ich prešovský vладыka Mons. Ján Babjak. Po ňom prijal Svätý Otec banskobystrického bis-

kupa Mons. Rudolfa Baláza s pomocným biskupom Mons. Tomášom Galisom.

Rudolf Baláž, banskobystrický biskup: „Mám z tej návštevy taký veľmi dobrý dojem, aj keď je to veľmi krátke, 15 minút, ešte aj s fotením a s tými všelijakými úsmevmi, ale je to návšteva veľmi cenná.“

A na záver nitrianskeho biskupa Mons. Viliama Judáka s pomocným biskupom Mons. Mariánom Chovancom.

Viliam Judák, nitriansky biskup: „Bolo vidieť, že naozaj má veľmi hlboký záujem o to, čo sa deje aj v cirkvi na Slovensku. Mal pred sebou otvorený atlas, kde si približoval stav diecézy a vyjadroval sa ako znalec územia, ktoré pozná.“

Pondelňajší program ukončili biskupi spolu s kňazmi a veriacimi pri hrobe svätého Cyrila v Bazilike svätého Klementa, kde sa pomodlili modlitbu v byzantskom obrade.

Homília biskupa Tondru v Bazilike sv. Petra

Milí bratia a sestry

Iste sme všetci naplnení radosťou a vďaku Pánu Bohu, že máme tú milosť sláviť eucharistickú obeť nad hrobom sv. Petra, bezprostredného, prvého zástupcu Krista na zemi a prvej viditeľnej hlavy Katolíckej cirkvi. Sú to dôležité vyjadrenia.

Sv. Peter bol bezprostredným, teda priamym učeníkom Pána Ježiša a tak aj bezprostredným svedkom jeho života a spásanosného diela. Sám o tom píše: „Veď sme nesledovali vymyslené bájky, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby“ (2 Pt 1,16). Alebo v deň Turíc hovorí pred zhromaždeným zástupom: „Tohto Ježiša Boh vzkriesil a my všetci sme toho svedkami“ (Sk 2,32). Toto svedectvo o Ježišovi sa od apoštolov, prvých svedkov, podáva v Cirkvi z pokolenia na pokolenie až do dnešných čias a bude až do konca vekov. Bez Cirkvi by toto svedectvo už bolo dávno zaniklo. A tak už vieme, prečo Pán Ježiš založil Cirkev. Ona o ňom svedčí, ona s ním žije a my s ňou. Bez Cirkvi sa nedá žiť s Ježišom. Kto bez vlastnej viny ju nepozná, a je omilostený podľa svojho svedomia, ten je vnútorne s ňou spojený.

Tu sme zhromaždení v centre, môžeme povedať v srdci Cirkvi. Tu sa odohral historický zápas kresťanstva s pohanským svetom. Tu sú hroby mučeníkov, medzi ktorými je aj tento hrob svätého Petra. Slovo martýr (mučeník) znamená svedok. Zasa je to neprehľadný zástup mučeníkov, ktorí vydávajú svedectvo o Kristovi a o jeho milosti, ktorá ich posilňovala pri mučenickej smrti.

Zápas dobra a zla sa tiahne celými dejinami Cirkvi. Tu sa nemožno vyhnúť. Zlo na nás pôsobí rôznymi formami. Fyzický nátlak používajú všetky totalitné systémy: od rímskych cisárov cez rôzne revolúcie, až po posledný totalitný systém- komunizmus. Inokedy

je to skrytý boj pod rúskom pokroku, slobody, ako to robí dnešný liberalizmus. Aj ten je nekompromisný a namiesto sľubovanej slobody viaže človeka do jeho vlastných väzni takže sa stáva otrokom.

Milí bratia v biskupskej službe, tu pri hrobe sv. Petra treba si nám uvedomiť, akú úlohu sme dostali. Sme nositeľmi apoštolského poslania, ktoré na začiatku dostali bezprostrední apoštolovia. V plnom rozsahu. Dostali sme poslanie i moc. Poslanie nás zaväzuje a moc nás nesmie myliť, akoby sme boli z iného sveta. Iba naša moc je z iného sveta. Pán Ježiš pri poslednej večeri sa modlil aj za nás: „Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým. Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. Posväť ich pravdou. Tvoje slovo je pravda.“ (Jn 17,15-17). Ako je dôležité, aby sme boli milovníkmi pravdy. To znamená, nielen hovoriť pravdivo, ale aj hodnotiť pravdivo. Každý človek je náš brat. Každý diecézan si zaslúži, aby sme mali o neho patričnú starostlivosť – hoci nepriamo, cez našich kňazov a iné inštitúcie. Prijmeme hnutia do našej služby, neodvrhujeme ich apriori.

To druhé, čo si tu máme uvedomiť, je viditeľnosť Cirkvi. Pápež je viditeľnou hlavou Cirkvi, riadi spoločnosť - Cirkev, ktorá je tiež viditeľná. Cirkev má svoju organizačnú štruktúru. Nazývame ju hierarchické usporiadanie Cirkvi. Svojou viditeľnosťou sa Cirkev stáva sviatosťou. Tak ju nazýva Koncil. Sviatosť spočíva v znaku a milosti. Milosť je Božím darom, znakovosť závisí aj od nás. Čím pravdivejšia bude naša znakovosť, tým väčšiu milosť prinesieme svetu. Biskupi sú viditeľnejším znakom, ako jednotliví kňazi a laici. Zamyslíme sa nad touto našou úlohou, tu nad hromom sv. Petra. A prosíme o jeho orodovanie. Veľmi to potrebujeme. Laici nás pozorujú a neraz aj kritizujú. Povedzme si úprimne: niekedy aj pravdivo. Naša návšteva Ad Limina nech sa stane duchovným cvičením. Načerpajme tu silu do nášho každodenného biskupského života.

Mons. František Tondra

TK KBS, jk/ snímka pz

Benedikt XVI. požehnal TV LUX a TV NOE

V rámci osobných audiencií pre biskupov Slovenska v rámci návštevy Ad limina apostolorum prijal Svätý Otec Benedikt XVI. v pondelok aj hovorca KBS a riaditeľa TV LUX Jozefa Kováčika. Ten mu odovzdal ako dar Filmovú produkciu o slovenských misionároch Moja misia i dokumentárne filmy o diele kardinála Jozefa Tomka. Zároveň ho informoval o činnosti TV NOE a TV LUX. Svätý Otec sa živo potešil týmto aktivitám a uistil o svojich modlitbách. -jk-

Druhý deň návštevy Ad limina apostolorum slovenských biskupov

Druhý deň návštevy Ad limina apostolorum slovenských biskupov sa začal slávením svätej omše v súkromnej kaplnke kňazského domu Domus Romana v Ríme, kde sú biskupi ubytovaní. Hlavným celebrantom bol predseda KBS Mons. František Tondra a kazateľom nitriansky biskup Mons. Viliam Judák. Ten sa vo svojom príhovore zameril na príklad blahoslavenej Matky Terezy a jej život lásky. „Za najhroznejšiu formu chudoby považovala Matka Tereza nedostatok lásky. Preto bola presvedčená, že človek, ktorý je plný lásky, privádza iných k Bohu – a to úplne bez slov. Každý človek v sebe totiž nesie istú mieru lásky, ktorou môže nenahraditeľným spôsobom prispieť k tomu, aby sa jeho prostredie zmenilo k lepšiemu.“ - povedal Mons. Judák.

Doobeda čakali na biskupov návštevy dvoch pápežských rád a jednej kongregácie. Program sa začal prijatím na Pápežskej rade pre spoločenské komunikačné prostriedky. Jej predseda, arcibiskup John Patric Foley, ktorý viackrát osobne navštívil Slovensko, vyjadril obdiv k existujúcim i rozbiehajúcim sa katolíckym médiám na Slovensku. Arcibiskup Mons. Ján Sokol, predseda Rady pre spoločenské komunikačné prostriedky KBS vyzdvihol fakt dlhodobej existencie Katolíckych novín a ich prínosu pre Slovensko. „Za posledné roky sa kvalitatívne mimoriadne zlepšili“ - povedal doslova. Kardinál ocenil fakt, že Katolícke noviny sa venujú filmovým recenziám. „Je dôležité ponúkať veriacim pohľad na hodnotenie umeleckej i morálnej stránky aktuálnych filmov“. Osobitnej pozornosti sa dostalo aj práci Rádia Lumen, ktoré pokrýva už väčšiu časť Slovenska, ako aj projektu TV NOE a TV LUX. Predseda KBS Mons. František Tondra sa pochvalne vyjadril aj o práci TK KBS. Arcibiskup Foley ocenil, že biskupi pracujú bezprostredne s internetom a zaujímajú sa prostredníctvom práce TK KBS o aktuálne dianie v cirkvi i v spoločnosti. Zároveň

predstavil biskupom projekt Vatikánskej filmotéky, ktorá má dodnes viac ako 8 tisíc titulov, z ktorých niektoré staršie ako 100 rokov. Ako prioritu označil projekt Banky programov, na ktorej sa usilovne pracuje. Tá by mala katolíckym televíziám pomôcť pri výmene programov. Ako dôležité označil aj slávenie Dňa masmédií, ktorý umožňuje vzájomnú otvorenosť voči iným novinárom. Arcibiskup Foley povzbudil biskupov, aby využívali priestor, ktorý sa im v médiách ponúka - tak vo verejnoprávnych, ako aj v súkromných. Stretnutie sa odohralo v Sále kardinála Descura, ktorá po ukončení II. svetovej vojny slúžila ako koordinačné centrum pre výmenu zajatcov, ktorú koordinoval práve Vatikán.

Biskupi sa následne presunuli do sídla Kongregácie pre katolícku výchovu, kde ich privítal jej prefekt, kardinál Zenon Grocholewski ((na snímke) Oboznámil ich s činnosťou kongregácie, ktorá má tri sekcie: 1. Pre semináre 2. Pre univerzity 3. Pre katolícke školy. Ako najdôležitejšiu označil prvú sekciu, nakoľko sa bezprostredne venuje výchove kňazov. „Akí budú na Slovensku kňazi, taká bude i Cirkev.“ - povedal kardinál. Medzi ľudskou, duchovnou, intelektuálnou a pastoračnou formáciou vyzdvihol najmä duchovnú. „Seminaristi a kňazi si musia vedieť nájsť čas a priestor na modlitbu“ - zdôraznil prefekt. V teologickej formácii poukázal na potrebu kvalitných a solídnych teologických základov. Vo svojom príhovore sa venoval aj vzťahu medzi inštitútmi seminára a fakulty.

V otázke katolíckych škôl zdôraznil, že je potrebná kvalitná príprava kvalifikovaného personálu, ktorý bude brať svoju prácu ako poslanie. Zároveň je podľa neho dôležité, aby katolícke školy boli naozaj katolíckymi a aby poskytovali katolícku výchovu.

Svoj doobedňajší program ukončili biskupi návštevou Pápežskej rady pre apoštolát zdravotníkov. Prijal ich kardinál Javier Lozano Baragan.

Biskupi ho informovali o situácii pastorácie v zdravotníctve a o činnosti charity na Slovensku. Mons. Štefan Sečka, predseda Rady pre pastoráciu v zdravotníctve a v SKCH kardinála oboznámil, že zo 107 nemocníc má 27 kňaza vyčleneného výlučne pre duchovnú službu v nemocniciach. Kardinál Baragan biskupom zdôraznil, že v pastorácii v zdravotníctve je dôležité svedectvo o zmŕtvychvstalom Ježišovi Kristovi. Kresťanské nemocnice majú byť podľa neho plné radosti, pretože našou úlohou je spojiť život a smrť človeka so životom a zmŕtvychvstaním Ježiša. Kardinál Baragan informoval biskupov o práci, ktorú robí Cirkev na celom svete pre chorých na AIDS. 27 percent všetkých centier pre boj s touto chorobou je katolíckych. V závere stretnutia odovzdal kardinál biskupom brožúrku o práci so závislými na drogách a knihu o bioetických otázkach.

V popoludňajších hodinách program biskupov pokračoval návštevou Pápežskej rady pre laikov a Pápežskej rady pre rodinu.

Na prvej z rád privítal biskupov sekretár rady, biskup Josef Klemens. V starostlivosti rady sú sekcie pre hnutia a mládež.

Arcibiskup Mons. Alojz Tkáč, predseda Rady pre laické a apoštolské hnutia KBS predstavil situáciu na Slovensku. Uviedol, že u nás pôsobí 24 laických zoskupení, ktoré sú v kontakte s diecéznymi biskupmi. Zároveň však na Slovensku pôsobia i združenia a zoskupenia, ktoré sa s biskupmi nekontaktujú. Predstavitelia Pápežskej rady prízvukovali, že hnutia sú pre Cirkev darom. Postoj biskupa má byť otcovský a zároveň aj postoj bdejúceho strážcu. V súvislosti s tým sa ukazuje ako mimoriadne potrebná kresťanská formácia laikov. Apoštolské hnutia podľa nich nie sú alternatívou voči diecézám a farnostiam. Nebezpečenstvo začína vtedy, ak sa hnutie začína uzatvárať do seba a absolutizovať jedine svoju cestu. Úlohou biskupa je budovať jednotu v rozdielnosti. V tejto súvislosti Prof. Guzmán Carriquiry, ktorý je najskúsenejším členom rady, uviedol konkrétne, okrem iného, že hnutie Nazaret doteraz nebolo uznané Svätou Stolicou.

V oblasti práce s mládežou vidia členovia rady dôležitým faktom organizovanie Svetových stretnutí mládeže. Je potrebné pozeráť na ne ako na novú formu pedagogie, ktorú úspešne aplikoval práve Ján Pavol II. a prebral ju aj nový Svätý Otec. Biskupi by mali byť blízko mládeže, ak ju chcú formovať. Exarcha Milan Chatur, predseda Rady pre rodinu a mládež poďakoval za konkrétnu podporu pri organizovaní ciest na Svetové dni mládeže a zároveň informoval o spoločnom stretnutí, ktoré sa uskutoční počas konania Svetových dní mládeže v Sydney. Slovenskí a českí mladí kresťania sa zídu spolu na moravskom Velehrade.

V sídle Pápežskej rady pre rodinu prijal biskupov sekretár Karl Josef Romer. Spolu so svojimi spolupracovníkmi predstavil Enchiridion o rodine i nový Lexikón o rodine so zameraním na politické prostredie a mediálnu manipuláciu. Exarcha Milan Chatur uviedol, že na rodiny na Slovensku má silný negatívny vplyv viacero faktorov, medzi ktorými vynikajú vplyv nezamestnanosti, liberálne myslenie sprostredkované niektorými médiami, znižovanie pôrodnosti /koeficient 1,15/, či zvyšovanie rozvodovosti, ktorá dosahuje 40 percent. Katolícka cirkev ponúka ako odpoveď viacero aktivít, medzi iným budovanie diecéznych centier pre rodinu a spoločný postup vo farnostiach pri príprave na manželstvo. Podľa biskupa Romera je najdôležitejšou odpoveďou opätovné obnovenie identity kresťanskej rodiny.

Slovenskí biskupi na generálnej audiencii

V stredu pokračovala návšteva biskupov vo Vatikáne účasťou na dopoludňajšej generálnej audiencii Benedikta XVI. na Námestí sv. Petra. Na audiencii sa zúčastnili veriaci z celého sveta, medzi ktorými nechýbali ani pútnici zo Slovenska. Svätému Otcovi zaspieval počas audiencie Zbor konzervatoristov z Bratislavy. Benedikt XVI. pozdravil biskupov i ostatných pútnikov zo Slovenska a poďakoval im za to, že sprevádzajú svojich biskupov na návšteve Ad limina apostolorum.

V popoludňajších hodinách slávil slovenskí biskupi spolu s pútnikmi svätú omšu v bazilike Santa Maria Maggiore. Hlavným celebrantom i kazateľom bol kardinál Jozef Tomko. Na svätej omši sa zúčastnila aj veľvyslankyňa SR pri Svätej Stolicy pani Dagmar Babčanová s manželom a zástupcovia diplomatického zboru.

Kardinál Tomko vo svojej homílii zdôraznil, že aj biskupi zo Slovenska prišli do Ríma ako kedysi sv. Cyril a Metod, naši apoštoli, a aby, tak ako oni, vyznali a osviežili pri týchto prameňoch našu vieru a jednotu. Svätá omša sa uskutočnila v bazilike, kde v roku 867, teda pred 1140 rokmi, pápež Hadrián II. položil na oltár a schválil liturgické knihy v staroslovienskej reči. „Zaiste treba vysoko oceniť fakt, že Ústava Slovenskej republiky sa v preambule odvoláva na „duchovné cyrilometodské dedičstvo“ a že 5. júla slávime pamiatku sv. Cyrila a Metoda ako náboženský i štátny sviatok. Po toľkých dokumentoch viacerých posledných pápežov a po vyhlásení sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy s liturgickým sviatkom v celej katolíckej Cirkvi, sa tieto skutočnosti z našej strany javia oneskorenou, ale povinnou poctou.“ - podotkol kardinál Tomko.

Po svätej omši nasledovala recepcia na pozvanie veľvyslankyne SR pri Svätej Stolicy pani Dagmar Babčanovej.

Homília kardinala Tomka „Dedičstvo otcov“

1. Pri koreňoch a pri prameni našej identity.

Dnes vyvrcholuje návšteva biskupov zo Slovenska v Ríme. Začali ste ju púťou k hrobu Svätého Petra, prvého pápeža katolíckej Cirkvi, pričom ste vzdali úctu aj pamiatke nášho veľkého priateľa Jána Pavla II. Zajtra zas poputujete k hrobu apoštola národov sv. Pavla a okrem toho vo vašom programe je aj bazilika sv. Jána v Lateráne.

Dnes však ste spolu s reprezentáciou veriacich zo Slovenska boli na generálnej audiencii Svätého Otca, Petrovho nástupcu, a teraz sa nachádzame v staroslávnej bazilike Panny Márie Väčšej. Je to miesto, ktoré nás privádza k našim koreňom, ba aj k prameňu našej kresťanskej, národnej a kultúrnej identity. Vy ste prišli do Ríma ako kedysi sv. Cyril a Metod, naši apoštoli, aby ste -tak ako oni- vyznali a osviežili pri týchto prameňoch našu vieru a jednotu.

Tu stojíme na historickom mieste, pred jasličkami, ktoré nám pripomínajú narodenie Ježiša, -Božieho Slova, ktoré sa stalo telom-, ale aj naše zrodenie pre Krista, ktorého našim otcom ohlasovali naši vierozvestci, keď im priniesli vo vlastnej reči radostnú novinu o Božom Synovi: „Izprva bje Slovo a Slovo bje u Boga a Bog bje Slovo“. Sme na mieste, kde roku 867, teda pred 1140 rokmi, pápež Hadrián II. položil na oltár a schválil liturgické knihy v staroslovienskej reči. Tak dovolil, -a to celých tisíc sto rokov pred Druhým vatikánskym koncilom-, používať ako bohoslužobnú túto reč, do ktorej naši geniálni apoštoli sv. Cyril a Metod preložili Evanjeľiá i bohoslužobné knihy a tak uľahčili našim predkom porozumieť a prijať vieru. Zo strany pápeža a našich vierozvestcov to bol revolučný krok, ktorý zvyrazňuje aj pamätná tabuľa pred vstupom do sakristie tejto baziliky. Revolučný aj preto, lebo okrem bohoslužobnej reči prišlo aj celkové kultúrne a osvetové povznesenie. Naši apoštoli zakladali školy, starali sa o výchovu kňazov z ľudu, ba priviedli ich aj sem do Ríma a tu ich dali vysvätiť; pomáhali tiež vládcom, aby vniesli viac kresťanskej ľudskosti do zákonov podľa pokročilého gréckeho vzoru. Arcibiskup Metod si pripravil už aj nástupcu sv. Gorazda. Ale táto kultúra ducha čiastočne podľahla kultúre násilia a mocenských záujmov, keď po Metodovej smrti Svätopluk vyhnal jeho žiakov. Tí potom utiekli do Macedonska a Bulharska, kde vytvorili znovu náboženskú a kultúrnu tradíciu, ktorá pretrvala storočia a je dodnes živá. Len pred niekoľkými týždňami prijal ich osobitné delegácie Svätý Otec Benedikt XVI. a vyzdvihol dôležitosť tejto tradície pre obidva národy. Aj táto história nás kladie pred otázku, či sme si my, priami dediči misijného diela solúnskych bratov, dostatočne docenili a uviedli do praktického života celej našej spoločnosti, ale predovšetkým našich veriacich, celý obsah a dosah cyrilometodskej tradície, ktorá sa pri pozornom štúdiu našich dejín javí, ešte viac

ako u Bulharov a Macedoncov, ako silný prúd, ktorý cez najťažšie storočia udržiaval pri živote našu kresťanskú i kultúrnu identitu. Zaiste treba vysoko oceniť fakt, že Ústava Slovenskej republiky sa v preambule odvoláva na „duchovné cyrilometodské dedičstvo“ a že 5. júla slávime pamiatku sv. Cyrila a Metoda ako náboženský i štátny sviatok. Po toľkých dokumentoch viacerých posledných pápežov a po vyhlásení sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy s liturgickým sviatkom v celej katolíckej Cirkvi, sa tieto skutočnosti z našej strany javia oneskorenou, ale povinnou poutou. Lebo ako nás vyzýva dnešné prvé čítanie, naozaj „chváliť nám treba slávnych mužov, našich otcov“.

Dnešná slávnosť na tomto mieste nám teda priam rukolapne pripomína známky našej kresťanskej i kultúrnej identity, ktorú nám treba pestovať a neustále zveľaďovať. Ide tu o obsah nášho bohatstva, ktoré voláme „dedičstvo otcov“.

2. „Dedičstvo otcov“

„O dedičstve otcov“ sa azda až priveľa hovorí, ale nejde sa do hĺbky na jeho ozajstné bohatstvo. Aj kult sv. Cyrila a Metoda je málo viditeľný, vyhradený skôr na slávnostné príležitosti, najmä ak ho porovnáme s uctievaním iných svätých, ako sú sv. František z Assisi, sv. Tereza, sv. Anton Paduánsky, sv. Patrik u Irčanov, sv. Stanislav u Poliakov, sv. Václav v Čechách, sv. Štefan kráľ u Maďarov, sv. Páter Pio, atď. Naši americkí krajanovia postavili v minulom storočí viac kostolov ako ich je dodnes na Slovensku. Sú sv. Cyril a Metod dosť blízki srdcu Slovákov? Ako často sa vyberá pri krste ich meno? Čo je však oveľa dôležitejšie: ako hlboko preniklo ich poslanstvo do povedomia ľudu, ako sme predstavili jeho konkrétny obsah našim veriacim? Ako často a zamerane sa k nim modlíme, ako vieme aktuálne pre našu dobu vyhodnotiť a ľuďom sprístupniť podstatné črty ich duchovného poslanstva? Čo vlastne je to „duchovné cyrilometodské dedičstvo“, aký je jeho ozajstný náboženský a kultúrny obsah?

Keď sa pri veľkých slávnostiach na námestí sv. Petra objavia naše zástavy s výrazným dvojramenným krížom, ktorý vyniká medzi inými zástavami, tak sa nám srdce poteší. Ten kríž máme v štátnom znaku na verejných budovách, cyrilometodské dedičstvo je dokonca zakotvené v už spomínanej Ústave. Má to však nejaký význam a dopad na náš kultúrny, politický a verejný život vôbec, na naše zákonodarstvo? Prenikli sme dostatočne základný zmysel a prínos „dedičstva otcov“ na tomto spoločenskom poli?

Slovensko čaká na prehlbenie týchto otázok, ktoré kladú nemalé úlohy na celé pastoračné i celonárodné kultúrne a spoločenské úsilie, aby sa cyrilometodské hodnoty dostali do povedomia a do svedomia ľudí. Preto je dobre, ak si osviežime niektoré dnes aktuálne prínosy tohto vzácneho poslanstva.

1. Naši vierozvestci nám priniesli predovšetkým kresťanskú vieru v reči ľudu. Tým umožnili hromad-

né obrátenie našich predkov. Dar kresťanskej viery s jej mravoučným obsahom zachránil potom náš národ v búrkach storočí, aby fyzicky nezahynul pri toľkých plnoch, vpádoch, za rôzneho moru a útlaku. Po dlhoročnom boji proti viere, ktorý sa len pred sedemnástimi rokmi ukončil, sa teraz proti viere a mravom bojuje inými prostriedkami, ktoré dôsledne rozkladajú život rodiny a ponúkajú najmä mládeži bezuzdnú rozkoš a vysnené raje. Deň po deň sa propaguje v rodinnom súkromí aj vo verejnosti kultúra zisku za každú cenu, kultúra smrti pre nenarodené a neproduktívne ľudské osoby, kultúra bezbrehej rozkoše. Je to určitý nový druh „Kulturkampfu“ proti viere a mravnosti, ktorý vane na viacerých stranách sveta.

Sv.Cyryl a Metod mali do činenia s kmeňami drsných, pohanských mravov. Ako si počínali, ako ich povzniesli? Hlásali im dôsledne Ježiša Krista a ukazovali im jeho cestu k šťastiu a ozajstnej láske. Priniesli im Písmo, Božie Slovo, a to v prístupnej reči. Aj dnes nám treba ukázať ľuďom tú istú cestu. Tak ako naši apoštoli a ako dnes to robí Benedikt XVI.: ukázať modernému človeku, že Boh je láska, že historický Ježiš z Nazaretu je Boží Syn, že Boh k nám hovorí cez Písmo-Božie Slovo. Majú naše rodiny záujem aspoň o Nový zákon a o evanjeliá? Živia sa naši kresťania a najmä zasvätené osoby pri tomto prameni? Je náš život, naša katechéza, sú naše kázne naozaj inšpirované Božím slovom?

2. Sv. Cyryl a Metod priniesli aj mravnú obrodu našich predkov. Pomohli pretvoriť ich tvrdé, aj ukruté zvyklosti a zaviesť ľudskejší právny poriadok. Preto sv. Metod napísal „Zákon sudnij ľudem“ a „Napomenutia vládarom“. Takto sa vtedy vykonávala služba veľpastierov verejnosti a úloha byť „svedomím národa“. V etických otázkach sú aj dnes nástupcovia apoštolov povinní poukazovať na ochranu prirodzeného práva a slobody svedomia, a to tým viac, že novodobé štáty začínajú vynášať zákony, ktoré sa protivia prirodzenému právu, vytvárajú a ukladajú novú etiku a morálku v otázkach ľudského života a smrti, ako aj manželstva a rodiny, práva rodičov na výchovu detí a podobne. V mene slobody individua sa siaha na ľudskú prirodzenosť fyzicky a materiálne slabších. Pritom hrajú dôležitú úlohu staré i nové ideológie ako aj domáci i cudzí kapitál, ktorý používa a zneužíva moderné stratégie a prostriedky, aby zmanipuloval zmýšľanie ľudí. Cirkev a najmä jej pastieri musia byť aj dnes svedomím národa, chrániť dušu mládeže a mravnú výšku spoločenského, i verejného života. Nedajte sa znovu zahnať do mediálnych katakomb, do sakristie, do úplného privátu, nestaňte sa znovu „umľčanou Cirkvou“. Máte právo i povinnosť vystupovať ako kresťania vo verejnom živote.

3. Po sedemnástich rokoch slobody nastáva na Slovensku zaujímavý zjav: stupňujú sa plánovité načasované útoky na kňazov, na biskupov a na Cirkev vôbec až natoľko, že naši biskupi museli protestovať. Čosi podobné sa deje aj v okolitých krajinách. Koľko si museli vytrpieť sv.Cyryl a Metod zo strany mocenských intríg,

ale aj pre nepochopenie z vlastných radov. Zachovali však jednotu veriacich a vernosť Kristovi a Cirkvi. Dnes nás upozorňujú priatelia, že cieľom týchto útokov je zničiť dôveru veriacich vo svojich pastierov. V podstate sú to útoky proti jednote v cirkevnom spoločenstve na Slovensku.

Drahí bratia a sestry, aj dnes treba podľa príkladu našich apoštolov obhajovať jednotu, ako nás vyzýva dnešné druhé čítanie: „Znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja...“ (Ef 4, 2-3).

4. „Dedičstvo otcov“ si dnes vyžaduje, aby sme ďakovali Pánovi za dobrodenia, ktoré udelil Slovensku: koľko Božích darov nám udelil a neustále udeľuje, koľko dobra sa bez kriku deje. Toto dedičstvo však si dnes vo zvýšenej miere vyžaduje, aby sa všetci veriaci zomkli okolo Ježiša Krista a okolo svojich pastierov a uznali i podporili ich ťažkú a mnohorakú úlohu. Ide o starostlivosť o dušu národa: o rodiny, ohrozené takzvanými novými modelmi, nezamestnanosťou, rozdelením; o mládež, ktorú vábia predmanželské súžitia a iné zvody; o inteligenciu, ktorá si najmä po mestách nenašla vždy srdečný vzťah k Bohu a Cirkvi; o neprestajnú formáciu kňazov, aby rástli v obetavej horlivosti; o svet kultúry a médií, aby vedeli šíriť pravdu, spravodlivosť a krásu.

Na tomto posvätnom a pamätnom mieste teda dnes ďakujeme Bohu za dar viery, za „dedičstvo otcov“, za všetky dobrodenia a zároveň vyprosujeme, na príhovor Božej Matky a našich veľkých apoštolov sv.Cyryla a Metoda, - Božiu pomoc pre pastierov, pre veriacich, pre slabobveriacich a vôbec pre všetkých obyvateľov na Slovensku. Amen

Kard.Jozef Tomko

TK KBS, jk / snímka pz

Ad limina apostolorum - 4. deň

Vo štvrtok začali biskupi svoj pracovný program návštevou Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí. Jej prefektom je kardinál Francis Arinze. Predseda liturgickej komisie KBS Mons. Stanislav Stolárik prefekta informoval o práci, ktorá sa vykonala tak počas komunizmu, ako aj po jeho páde. Výzdvihol prácu Liturgického inštitútu, ktorý bol založený pri Teologickej fakulte v Ružomberku. Biskup Stolárik informoval aj o výskume v knižnici Pápežského ústavu svätých Cyrila a Metoda v Ríme, ako aj o vydaní Benedikcionálu a prácach na prípravách prekladu Všeobecných smerníc Rímskeho misálu. Kardinál Arinze biskupov povzbudil, aby tak urobili čo najskôr, nakoľko je to pre kňazov i seminaristov veľmi potrebné. Prefekt kongregácie takisto povzbudil biskupov, aby posielali kňazov

na štúdium špecializácie liturgiky. Zdôraznil potrebu práce na preklade novej verzie Rímskeho misála. Kardinál sa dotkol aj konkrétnych otázok liturgie. Zdôraznil potrebu a význam kvalitnej homílie, ktorá by však podľa neho mala trvať okolo 10 minút a nie viac. Členovia kongregácie sa zaujímali aj o Eucharistickú úctu mimo svätej omše a o úlohu mimoriadnych rozdávatelov Svätého prijmania. Kardinál Arinze vyzdvihol aj existenciu Jednotného katolíckeho spevníka a práce na jeho obnove. Biskupi sa zaujímali o opätovné zavedenie obnoveného Tridentického misála. Kardinál Arinze v tomto konkrétnom prípade poznamenal, že ide ešte stále o veľmi otvorenú otázku.

Následne sa biskupi presunuli do sídla Kongregácie pre východné cirkvi. Privítal ich kardinál Ignace Moussa Daoud, ktorého 1. júla na jeho poste vystrieda arcibiskup Leonardo Sandri.

Biskupi referovali o vzťahoch medzi kňazmi jednotlivých obradov a rôznych formách spolupráce. Venovali sa spolu aj otázkam biritualizmu kňazov a otázkam s tým spojených. Podľa kardinála je dôležité, aby veriaci latinského obradu mohli viac spoznávať tradíciu východného obradu a opačne.

Posledným pracovným stretnutím bola vo štvrtok návšteva Pápežskej rady pre kultúru a pre medzináboženský dialóg. Ich predsedom je kardinál Paul Poupard. Vyzdvihol živý vzťah s biskupom Mons. Františkom Rábekom, predsedom Rady pre kultúru KBS. Dôležitou témou stretnutia bola otázka sekularizácie, ktorý sa mení následne na sekularizmus. Chýba obsah s náboženskými hodnotami a tak sa mení „byť“ na „mať“ a „ukázať sa“. Je snahou politických síl marginalizovať náboženský život. Akoby Boh a náboženstvo nemali miesto vo verejnom živote. Podľa predstaviteľov Rady to však nie je v dejinách nič nové. Novinkou oproti iným obdobiam je fakt, že táto tendencia je aj vo vnútri Cirkvi. Je veľkou úlohou biskupov viesť rozlíšiť, čo je pozitívne a čo nie.

V súvislosti s otázkami medzináboženského dialógu je podľa zástupcov Rady potrebná starostlivosť o veriacich, aby sa cítili byť vo vlastnej Cirkvi prijímaní. Na programe stretnutia boli aj otázky spojené s prijatým zá-

konom o registrácii cirkví a náboženských spoločností v SR, ako aj otázky spojené so šírením Islamu.

Pred obedom prijal Benedikt XVI. na osobné stretnutia aj druhú skupinu biskupov. Návštevy začal košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč s pomocnými biskupmi Mons. Bernardom Boberom a Mons. Stanislavom Stolarikom. Po nich prijal Svätý Otec Rožňavského biskupa Mons. Eduarda Kojnoka a jeho koadjútora Mons. Vladimíra Fila. Ako tretí navštívili Svätého Otca spišský biskup Mons. František Tondra a jeho pomocní biskupi Mons. Štefan Sečka a Mons. Andrej Imrich. Tesne pred obedom prišiel na návštevu košický exarcha Mons. Milan Chatur a osobné návštevy u Benedikta XVI. zakončil vojenský ordinár Mons. František Rábek.

V popoludňajších hodinách celeburovali biskupi spolu s kňazmi a za účasti asi 200 pútnikov svätú omšu v Bazilike Svätého Pavla za hradbami. Hlavným celebrantom bol Mons. Alojz Tkáč a kázeň predniesol Mons. Ján Sokol.

Homília arcibiskupa Sokola

Väčšina z biskupov Slovenska je už po tretikrát na návšteve „ad limina“ vo večnom meste. Je to radosť, lebo sme v blízkosti sídla hlavy Katolíckej cirkvi. Dnes je to pápež Benedikt XVI., ktorý je námestníkom Kristovým, nástupcom svätého Petra. Je to radosť, lebo pri tejto návšteve „ad limina“ sa obohatíme a obnovíme si ešte viac svoju vernosť ku Kristovi žijúcemu v Cirkvi. Medzi naše návštevy patrí okrem návštevy Svätého Otca a kongregácií aj návšteva hlavných bazilík. Dnes je to bazilika svätého Pavla apoštola.

Sprítomnime si v tejto chvíli tie okamihy, keď tu kráčal svätý Pavol, horlivo kázal a nakoniec svojou vlastnou krvou posvätil túto zem. Za vernosť ku Kristovi dal to, čo má človek najcennejšie, svoj vlastný život. Tým potvrdil svoju lásku a vernosť k svojmu majstrovi, ktorý nám povedal: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov.“ Bola to veľká obeta, ale vernosť vždy vyžadovala obeť. Máme v dejinách Cirkvi veľa dôkazov o tejto skutočnosti. A to aj v dejinách Cirkvi na Slovensku. Mnohí z nás si pamätajú päťdesiate roky, keď násilným spôsobom odvážali rehoľníkov, rehoľnice, zatvárali kňazov a horlivých veriacich. Medzi nimi boli aj naši traja biskupi. Blahoslavený Pavol Gojdič, Michal Buzalka a Ján Vojašák. O týchto skutočnostiach sa však dnes nepíše, ba ani nehovorí a to ani v zahraničí ani doma. Akoby sa nič nebolo stalo. Stále sa spomínajú len problémy z vojnových čias a povojnové akoby neexistovali. A to nás bolí.

Túžobne sme očakávali zmenu a nastúpenie slobody a demokracie. A dočkali sme sa tej skutočnosti, že zmena prišla. Ale nevyžaduje táto doba od nás ešte väčšiu vernosť spojenú s obeťou? A tu je pre nás príkladom sám svätý Pavol apoštol. Od svojho obrátenia ustavične pociťuje neporozumenie, odpor a prenasledovanie. Aj on sa stáva znamením, ktorému budú odporovať, pretože verne hlása Kristovo Evanjelium a je Kristovi

natol'ko odovzdaný: „Mne žiť je Kristus.“ Vo všetkých týchto ťažkostiach Evanjelizácie a nepochopení vyznáva: „Spolu s Kristom som ukrižovaný.“ V nadšenom zvestovaní Evanjelia nič ho neodrádza, ani väzenie, ani prenasledovanie, a zostáva verný Kristovi až po vyliatie krvi. Keď bol v mamertínskom väzení a písal druhý list Timotejovi, vyjadril svoje presvedčenie: „Viem, komu som uveril.“ a očakával veniec, ktorý mu pripravil Pán: „Lebo ja mám vyliť svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod“. Svätý Pavol je pre nás príkladom, ako máme žiť svoje vyvolenie pre úrad nástupcov apoštolov v takej jednote s Kristom, že by sme aj my mohli povedať: „Mne žiť je Kristus.“ Svätý Pavol nám dáva príklad, ako máme konať evanjelizáciu v dnešnej dobe. Napriek všetkým ťažkostiam hlásať Evanjelium v takej čistote bez ústupkov a kompromisov, ako to on robil, keď ohlasoval slobodu svedomia a silu milosti. Utrpenie svätého Pavla a jeho mučenícka smrť nech sú pre nás povzbudením vytrvať vo vernosti.

Našou veľmi vážnou a naliehavou úlohou je popri evanjelizácii aj dôsledná katechizácia. Naši oltárni spolubratia nemôžu ponechať katechizáciu len na laických katechétov. Ale popri všetkých ťažkostiach treba túto úlohu konať a hľadať najvhodnejší spôsob ako túto katechizáciu realizovať. Katechizmus Katolíckej cirkvi a kompendium ukazujú cestu, ako to robiť. Konajme túto prácu vo veľkej zodpovednosti pred Pánom ako večným sudcom a buďme verní učiteľskému úradu Cirkvi.

Je isté, že katechizácia vždy vyžadovala obeť, ale v našej dobe, pri uvoľnenej disciplíne, neúcte,... vyžaduje ešte väčšiu. A nepochopenie tejto skutočnosti „obety“ vedie k tomu, že duchovní otcovia radšej uprednostnia katechétku a či katechétu. Kňazi zabúdajú, že žiaden laik nenahradí kňaza. Ako radi chodia deti na vyučovanie náboženstva tam, kde sa môžu stretnúť na hodine s kňazom. Zodpovednosť za túto skutočnosť máme aj my, biskupi.

Mám veľkú obavu, že aj v tom je jedna z príčin ubúdajúcich kňazských a rehoľných povolání. Čo tu robiť? Predovšetkým my, biskupi a kňazi si musíme uvedomiť zodpovednosť, ktorú máme. Musíme sa usilovať o to, aby katechizáciu, napriek tomu, že vyžaduje veľkú obeť, robili kňazi. Inak príde to, čo je na západe a okrem toho všetci, či biskupi, kňazi, rehoľníci, rehoľnice alebo veriaci boží ľud, musíme byť verní učiteľskému úradu Cirkvi.

Veď tu je jediná istota, že sme na správnej ceste, že sme v tej Cirkvi, ktorú založil Pán Ježiš. Často sa stretáme v rozhovoroch medzi ľuďmi s názorom, že ten kňaz je konzervatívny, a iný liberálny. Ja si myslím, že kto žije „Sentire cum Ecclesia“ nemôže byť ani konzervatívny ani liberálny. Lebo kto sa drží učiteľského úradu Cirkvi je ten kňaz, ktorý je verný.

Nech nám, drahí otcovia biskupi, bratia kňazi i Vám milí pútnici pomáha k tejto vernosti príhovor svätého Pavla apoštola, aby sme pod ochranou našej nebeskej Matky zostali aj v týchto spleťtých časoch vernými Svätej Cirkvi po príklade svätého Pavla apoštola. Amen.

Po svätej omši nasledoval koncert v podaní Bratislavského konzervatória pod vedením Dušana Billa.

TK KBS, jk / snímka pz

Ad limina apostolorum - 5. deň

V piatok začal pre biskupov slávením svätej omše v kaplnke Domus Romana. Hlavným celebrantom bol Mons. Eduard Kojnok a kazateľom vладыka Ján Babjak. Ten vo svojom príhovore vyzdvihol lásku Boha, ktorý ponúka človeku úplne všetko.

Pracovný program začali biskupi prijatím na Kongregácii pre inštitúty zasväteného života a spoločností apoštolského života. Privítal ich prefekt kongregácie, kardinál Franc Rodé.

„Turíce nemôžu trvať stále, veď v skutočnosti trvali len jedno ráno.“ - povzbudil biskupov prefekt na margo poklesu rehoľných povolání oproti dobe po páde komunizmu. Dôraz je podľa neho potrebné dávať na získavanie povolání a vzťah medzi biskupmi a jednotlivými rehoľnými spoločenstvami. Dobrým prostriedkom na to je v iných krajinách zmiešaná komisia biskupov a vyšších rehoľných predstavených. Biskupi informovali zástupcov kongregácie o spôsoboch slávení Dňa zasväteného života na Slovensku i o činnosti konferencií vyšších rehoľných predstavených. Biskupi sa venovali aj problematike sekulárnych inštitútov na Slovensku. Podľa kardinála Rodeho sa ani rehoľné spoločenstvá nevyhnú prúdom a vplyvom sekularizácie, ktorá síce nie je ateizmom, ale k nemu privádza. Je podľa neho potrebné dať dôraz na spoločný život v komunitách a na zachovávanie pôvodnej charizmy.

Tesne predpoludním prijal všetkých biskupov na spoločnej audiencii Benedikt XVI. Slovenskí biskupi mu odovzdali svoj dar - ikonu

Sedembolestnej Panny Márie. Predseda KBS Mons. František Tondra vo svojom príhovore, ktorý predniesol po nemecky, poďakoval Svätému Otcovi za prijatia počas návštevy Ad limina apostolorum a predstavil situáciu v Katolíckej cirkvi na Slovensku.

Príhovor biskupa Tondru

Svätý Otče,

ako predseda Konferencie biskupov Slovenska sa Vám chcem v prvom rade v mene všetkých biskupov poďakovať za pozvanie na návštevu ad limina a za toto stretnutie s Vami. Dovoľte mi, prosím, aby som Vám predstavil Konferenciu biskupov Slovenska a Cirkev na Slovensku. Konferenciu biskupov Slovenska tvorí osemnásť biskupov v činnnej službe. Okrem nich žijú medzi nami ešte šiesti emeritní biskupi. Deväť biskupov sú ordinármi diecéz. Na Slovensku máme šesť diecéz latinského obradu, jednu diecézu a jeden exarchát východného obradu a jeden vojenský ordinariát. Z ostatných biskupov je jeden koadjutor a ôsmi pomocní biskupi.

Slovensko je malým štátom. Má päť miliónov tristo tisíc obyvateľov. Z nich je 71 percent katolíkov. Evanjelikov je asi osem percent. Ostatní sa hlásia k menším cirkvám, alebo iným vierovyznaniam, a asi desať percent sa nehlási k žiadnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

Po páde komunistickej totality sa náboženský život na Slovensku začal sľubne rozvíjať. Mužské i ženské rehole obnovili svoju činnosť, keďže za komunizmu boli zakázané. Obnovili sa diecézne semináre na miestach, kde existovali pred komunizmom. Teologické štúdium sa uskutočňuje na dvoch fakultách s pripojenými inštitútmi pre latinský obrad, tretia fakulta je pre východný obrad a štvrtá pre rehoľných študentov teológie.

Naše kňazstvo sa omladilo. Na konci totality bol priemerný vek kňazov vyše 60 rokov, dnes je okolo 40 rokov. V poslednom období nám počet povolání klesá – tak v diecézach, ako aj v reholiach. Príčinu vidíme v demografickom úpadku a v silnom tlaku liberalizmu, najmä prostredníctvom médií. Dnes sa na Slovensku rodí už len polovica detí v porovnaní so stavom pred 30 rokmi.

Veľký dôraz kladieme na výchovu detí a mládeže. Na Slovensku máme 177 cirkevných škôl a jednu katolícku univerzitu so štyrmi fakultami. Jednou z nich je teologická fakulta.

Vzťah medzi Cirkvou a štátom je založený na demokratickej slobode. Štát nezasahuje do riadenia Cirkvi. Priazeň zo strany štátu je rôzna. Závisí od toho, aká koalícia sa dostala po parlamentných voľbách do vlády.

Veľkú starosť nám robia komerčné médiá, ktoré sú zväčša liberálne. Tie formujú verejnú mienku, ktorá je následne veľmi kritická voči Cirkvi a voči kresťanským hodnotám, ako sú hodnota života, dôstojnosť človeka, rodina, čistý vzťah medzi mužom a ženou. Popierajú objektívnu mravnú normu a slobodu interpretujú subjektivisticky. Katolícka cirkev vlastní svoje rádio – Rádio Lumen, ktoré pokrýva takmer celé územie Slovenska.

V poslednej dobe sme rozbehli aj projekt kresťanskej televízie, ktorú sa snažíme budovať v spolupráci s Českou biskupskou konferenciou. Ide o projekt v začiatkoch, ktorý sa však sľubne rozvíja.

Konferencia biskupov Slovenska sa zamýšľa nad tým, ako viesť pastoračnú činnosť v súčasnej ideologickej ťažkej dobe. Pripravujeme Pastoračný plán na roky 2007 až 2013. V r. 2013 totiž oslávime 1150 rokov od príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie.

Svätý Otče, nesieme Vám pozdravy zo Slovenska, od všetkých našich kňazov, rehoľníkov a rehoľníčok, od seminaristov a od celého Božieho ľudu našej vlasti. Vyprosujeme Vám od Všemohúceho veľa zdravia, síl do tak zodpovedného úradu, ktorý Vám Ježiš Kristus zveril. Prosíme Vás o požehnanie pre celé Slovensko.

*Mons. František Tondra,
spišský diecézny biskup, predseda KBS*

Pápež Benedikt XVI slovenským biskupom

Drahí bratia v biskupskej službe! S veľkou radosťou vás stretávam všetkých pospolu pri príležitosti návštevy Ad Limina, ktorú ukončujete v týchto dňoch. Na každého z vás sa obraciam so srdečným pozdravom, ktorý s radosťou rozširujem na všetky vaše diecézne spoločenstvá. Prostredníctvom vás by som chcel poslať svoj pozdrav celému slovenskému národu, evanjelizovanému svätými Cyrilom a Metodom, ktorý musel v predchádzajúcom storočí znášať ťažké utrpenie a prenasledovanie komunistického totalitného režimu. S radosťou pripomínam, že medzi biskupmi, kňazmi, rehoľníkmi, rehoľníčkami a laikmi, ktorí vydali v týchto nedávnych rokoch hrdinské svedectvo, bol aj kardinál Ján Chryzostom Korec, ktorému, prosím, odovzdajte moje bratské objatie. S vaším milovaným národom bol úzko spojený Ján Pavol II., ktorý si pre svoju tretiu návštevu Slovenska v septembri 2003 vybral heslo Veriaci v Krista, veriaci v Cirkev. Toto heslo je stále autentickým apoštolským a misionárskym programom nielen pre Cirkev na Slovensku, ale pre celý Boží ľud, podrobovaný, najmä v Európe, ustavičnému ideologickému tlaku, ktorý by chcel kresťanstvo zredukované iba na „súkromný“ rozmer.

Vskutku, Slovensko v nábožensko-kultúrnej hľadiska čoraz viac vstupuje do dynamiky typickej pre ostatné európske krajiny so starobylou kresťanskou tradíciou, silno poznačené v týchto našich časoch rozsiahlym sekularizačným procesom. Kresťanské spoločenstvá, ktoré uchovali starobylé a zakorenené katolícke náboženské praktiky, sa dnes, po vyjdení z tunela prenasledovania, ocitajú pred úlohou prejsť cestu obnovy naznačenú Druhým vatikánskym koncilom. Oprávnené sa starajú o to, ako si uchrániť svoje vlastné vzácne duchovné dedičstvo a zároveň ho zmodernizovať; usilujú sa ostať verné vlastným koreňom a zdieľať svoje skúse-

nosti s ďalšími cirkvami v Európe v bratskej „výmene darov“ spôsobilé obohatiť všetkých. Slovensko a Poľsko, čo sú na východe Európy dve krajiny nositeľky veľmi bohatého dedičstva katolíckej tradície, sú v súčasnosti vystavené nebezpečenstvu vidieť toto dedičstvo, ktoré komunistický režim nedokázal zničiť, vážne nahlodávané kvasom charakteristickým pre západné spoločnosti: konzumizmom, hedonizmom, laicizmom, relativizmom atď. V týchto dňoch som počúval vaše svedectvá a dozvedel som sa napríklad, že mnohé vidiecke farnosti – ktoré najviac zachovávajú tradičnú kresťanskú kultúru a spiritualitu – sú svedkami úbytku svojej populácie, ktorá má sklon sústrediť sa do väčších miest, kde hľadá väčšie pohodlie a výnosnejšie pracovné príležitosti.

Takáto je, ctihodní a drahí bratia, situácia, v ktorej vás Pán pozýva uskutočňovať svoju biskupskú službu. Viem, že preto, aby ste čo najvhodnejšie odpovedali na meniace sa pastoračné potreby, sa už dlhší čas zaoberáte rozpracovaním pastoračného a evanjelizačného plánu (PEP) Katolíckej cirkvi na Slovensku na roky 2007-2013, ktorý by mal byť schválený v októbri tohto roka. Vo vízii roka 2013, keď si pripomeniete 1 150. výročie počiatku misie svätých Cyrila a Metoda na vašom území, ste si tak predsavzali oživiť a aktualizovať evanjelizačné poslanstvo svätých solúnskych bratov, pričom ako počiatočný bod tohto spoločného misionárskeho úsilia ste si stanovili znovuoobjavenie kresťanských koreňov a tradícií, ktoré sú vo vašom národe živé a hlboké.

Ide o pastoračné úsilie, ktoré chce zahrnúť všetky oblasti spoločnosti a odpovedať na očakávania slovenského ľudu, poskytujúc zvláštnu pozornosť duchovným požiadavkam mladých a rodín. Hľa, preto venujte veľkú starostlivosť pastoračii mladých, ako na úrovni školskej, tak aj na úrovni farskej. Skúsenosť vám hovorí, že kvalitná formácia na školskej úrovni je veľmi užitočná pre budúcnosť nových generácií, a vzhľadom na to prinášajú vzácny príspevok katolíckej školy, ktorých je na Slovensku veľa. Od materských škôl až po vysoké sa snažia zaistiť študentom kvalitné vzdelanie a zároveň integrálnu duchovnú, morálnu a ľudskú výchovu. Čo sa týka pastoračie mladých vo farnostiach, viem, že môžete rátať so službou mnohých mladých kňazov, ktorou ponúkate chlapcom a dievčatám okrem náležitej prípravy na sviatosti kresťanskej iniciácie skutočný a vlastný program duchovného a spoločenského rastu. Živo odporúčam, aby bo každý návrh vložený do organických projektov formácie, aby ste takto mladých učili vždy spájať vieru so životom. Iba tak im budete môcť pomáhať formovať si kresťanské svedomie schopné odporovať ilúziám konzumizmu, čoraz úskočnejším a prenikavejším.

Čo sa potom týka rodín, dozvedel som sa, že aj Slovensko začína pociťovať krízu manželstva a rodenia detí, a to, na prvom mieste, pre dôvody ekonomického charakteru, ktoré navádzajú mladé páry k odkladu manželstva. Ďalej sa vníma znížená sociálna vážnosť

hodnoty manželstva, ku ktorej sa pripája krehkosť nových generácií, ktoré sa často boja vziať na seba pevné rozhodnutia a záväzky na celý život. Ďalším destabilizujúcim faktorom je nepochybné systematický útok na manželstvo a rodinu, vedený v prostredí určitej kultúry a masmédií. Čo musí robiť v tomto všetkom Cirkev, ak nie zintenzívňovať modlitbu, pokračovať v úsilí na podporu rodín a čeliť prítomným výzvam? Vďaka Bohu, vo vašej krajine je dobre rozvrhnutá sviatostná pastoračia, spojená s rodinnou: manželstvo, krst detí, prvé sväté prijímanie a birmovanie predvídajú povinnú prípravu a je to úloha vás pastierov a kňazov, ktorí vám pomáhajú, pomáhať rodinám, aby kráčali po skutočnej ceste viery a kresťanského komunitného života. Tomuto vášmu pastoračnému konaniu môžu užitočne pomáhať skupiny, hnutia a laické cirkevné združenia antažované v prvých líniiach podpory manželského a rodinného života a šírenia náuky Cirkvi o manželstve, o rodine, o sexuálnej morálke a o bioetických témach.

Na križovatke medzi rodinnou pastoraáciou a pastoraáciou mládeže sa ocitá pastoračia povolání. Slovensko je národ, ktorý po roku 1990 zaznamenal silný rozkvet povolání ku kňazskému a k rehoľnému životu. K jedinému semináru, ktorý ostal otvorený počas komunistickej diktatúry, sa pridalo počas týchto rokov ďalších päť a dnes má takmer každá farnosť svojho pastiera. Ďakujeme Pánovi za toto bohatstvo kňazov, a osobitne mladých kňazov. Predsa však, ako sa dalo predvídať, táto jar nemohla trvať dlho, a tak sú dnes všetky kresťanské komunity pobádané klásť prioritu na pozornú pastoraáciu povolání. Formácia miništrantov je v tomto smere dobrou cestou, ktorú nasledujú mnohé farnosti v spolupráci s diecéznymi seminármi. Kvantitatívny a kvalitatívny rozvoj povolání, prirodzene, závisí aj od duchovného života rodín. Pracovať pre rodiny a s nimi je preto vhodný spôsob ako napomôcť zrod a upevňovanie povolání ku kňazskému a k rehoľnému životu. Nezapúdajme, že všetko musí byť živé nepretržitou a intenzívnou modlitbou.

Drahí a ctihodní bratia, pokračujte v rozvíjaní otcovských a otvorených vzťahov so svojimi kňazmi. Snažte sa zúčastňovať na ich ťažkostiach, podporujte ich duchovnú formáciu a starajte sa o ňu sprostredkujúc im vhodné pastoračné stretnutia, obnovy a duchovné cvičenia. Som rád, že podľa smerníc Druhého vatikánskeho koncilu každá vaša diecéza vypracovala formačný plán, ktorý predpokladá múdru spoluprácu medzi staršími a mladšími kňazmi, aby sa tak vyšlo v ústrety potrebám každého. Odovzdajte týmto svojim najbližším spolupracovníkom môj srdečný pozdrav a ubezpečenie o mojich modlitbách. Sprostredkujte tiež môj srdečný duchovný pozdrav všetkým veriacim, ktorí sa zverili vašej pastoračnej starostlivosti, osobitne chorým a tým, ktorí to najviac potrebujú. S týmito pocitmi vám, drahí spolubratia, zo srdca udeľujem osobitné apoštolské požehnanie, ktoré rád adresujem aj všetkým veriacim vašich kresťanských komunit a všetkým obyvateľom vašej milovanej krajiny.

RV te, ls, rs;

Ad limina apostolorum - 6. deň

Posledný pracovný deň návštevy slovenských biskupov Ad limina apostolorum začal slávením svätej omše v Bazilike Svätého Jána v Lateráne. Hlavným celebrantom bol Mons. Viliam Judák a kázeň predniesol vladyka Milan Chatur. Ten sa zameril na otvorenosť Panny Márie voči Božiemu volaniu. Poznamenal, že v každom nás je hĺbina, srdce a ak chceme objaviť skutočné hodnoty, je potrebné vojsť do hĺbiny.

Doobeda navštívili biskupi Kongregáciu pre klérus, kde ich privítal prefekt kardinál Claudio Humes.

Mons. Viliam Judák predstavil prácu Komisie pre klérus KBS a situáciu ohľadom klerikov na Slovensku.

Biskupi predniesli zástupcom kongregácie otázky spojené s dišpenzami od celibátu, trvalým diakonátom a inkardinácie kňazov oboch rítov na Slovensku do vojenského ordinariátu.

Kardinál Humes zdôraznil potrebu náročnej a zodpovednej formácie kňazov. Kňazi potrebujú mať jasné postoje a aktívny duchovný život. Takisto je potrebné ponúkať kňazom kvalitný program trvalej formácie. Ohľadom katechézy je dôležitá celistvosť - aby sa prenášal celý poklad viery. Katechéza nie je určená iba deťom a mládeži, ale je dôležité aj katechizovanie dospelých. Už nestačí čakať, kým ľudia prídu do farnosti, ale je potrebné vyjsť im v ústrety. Je to misijný aspekt.

Následne sa biskupi presunuli do sídla Kongregácie pre náuku viery, kde ich privítal kardinál William Joseph Levada.

Biskup Marián Chovanec oboznámil členov kongregácie, že otázky viery na Slovensku sa väčšinou spájajú s morálnymi otázkami a problémami. Biskup informoval aj o situácii ohľadom mariánskych zjavení na Slovensku.

Členovia kongregácie povzbudili biskupov, aby sa osobitne venovali štúdiu problémov, ktoré sa zneužívajú politikmi na boj proti kultúre života. Preto je potrebné zapojiť do tohto procesu aj laikov, osobitne v politickom a kultúrnom živote.

Predstavitelia kongregácie osobitne ocenili prácu katolíckych médií na Slovensku, ktoré umožňujú biskupom a veriacim spoznávať náuku Svätého Otca.

V nedeľu biskupi navštívili Pápežský ústav svätých Cyrila a Metoda.

TK KBS, jk

Vatikánsky štátny sekretariát má nového substitúta pre všeobecné záležitosti

Vatikán (9. júna, RV) – Pápež Benedikt XVI. v sobotu vymenoval substitúta pre všeobecné záležitosti rovnomennej sekcie Štátneho sekretariátu Vatikánu.

Stal sa ním titulárny arcibiskup Voltura a doterajší apoštolský nuncius na Filipínach mons. Fernando Filoni.

V zhode s čl. 41-44 Apoštolskej konštitúcie Pastor Bonus Sekcii pre všeobecné záležitosti, alebo Prvej sekcie náleží venovať sa otázkam, ktoré sa týkajú každodennej služby Najvyššieho veľkňaza, ako v námahe pre Univerzálnu cirkev, tak aj vo vzťahoch s dikastériami Rímskej kúrie. Stará sa o redigovanie dokumentov, ktorých prípravu jej zveril Svätý Otec. Vykonáva akty, ktoré sa týkajú menovaní Rímskej kúrie a opatruje olovenú pečať a prsteň Rybára. Riadi funkciu a aktivitu zástupcov Svätej stolice, osobitne vo vzťahu k miestnym cirkvám. Zaoberá sa záležitosťami, týkajúcimi sa veľvyslanectiev pri Svätej stolici. Má na starosti oficiálne médiá Svätej stolice a vydávanie Acta Apostolicae Sedis a "Annuario Pontificio".

Prvú sekciu Štátneho sekretariátu vedie arcibiskup - substitút pre všeobecné záležitosti, ktorému pomáha prelát, asesor pre všeobecné záležitosti. Osoba substitúta sa v hierarchickom poriadku Štátneho sekretariátu objavila po prvý raz v roku 1814.

-dj-

Pápežská rada pre kultúru jubiluje

Vatikán (13. júna, RV) – Pápežská rada pre kultúru dnes usporiadala stretnutie pri príležitosti 25. výročia svojho založenia pápežom Jánom Pavlom II. 20. mája 1982. Jej predseda kardinál Paul Poupard vo svojom príhovore pripomenul slová listu, ktorým Svätý Otec ustanovil toto dikastérium: „Existuje jedna hlavná dimenzia, v rámci ktorej sa od základu upevňujú systémy, ktoré spoluvytvárajú ľudstvo a ktoré oslobodzujú ľudské bytie – individuálne alebo kolektívne – od nástrah, ktoré mu hrozia. Touto hlavnou dimenziou je človek vo svojej ucelenosti. Nuž a človek prežíva svoj život naplno vďaka kultúre.“

Kardinál Poupard spomenul aj množstvo inštitúcií a aktivít, ktoré sa pápežskej rade za štvrtstoročie podarilo zrealizovať, vrátane publikovania kníh a časopisov, prinášajúcich pohľad na vzťah viery a kultúry z rôznych aspektov. Na stretnutí okrem predsedu dikastéria vystúpili aj prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov kardinál Ivan Dias, prefekt Kongregácie pre klérus kardinál Cláudio Hummes a prefekt Kongregácie pre boží kult a disciplínu sviatostí kardinál Francis Arinze. Všetci traja kardináli sú zároveň členmi jubilujúcej Pápežskej rady.

-dj-

Európski biskupi zasadajú v Minsku, hovoria o migrácii

Bielorusko (14. júna, RV) – V Minsku sa vo štvrtok začalo stretnutie generálnych sekretárov európskych biskupských konferencií na tému Migrácia: výzva pre Európu. Viac ako 30 generálnych sekretárov bude rokovať o neuralgických bodoch migračnej problematiky a o ich vplyvoch na pastoráciu. Okrem toho sa budú venovať situácii cirkvi v Bielorusku a rozličným aktuálnym pastoračným problémom, ako sú masové médiá, zodpovednosť za životné prostredie, vzťahy s moslimami, vzťah medzi Európou a Afrikou, starostlivosť o duchovné povolania. Dôležitým bodom programu bude ekumenizmus a príprava biskupských delegácií na septembrové ekumenické stretnutie v rumunskom Sibiu. Biskupi budú tiež hovoriť o mládežníckej pastorácii a o blížiacich sa Svetových dňoch mládeže v Sydney roku 2008. Zajtra by sa mali v rámci svojho programu stretnúť s bieloruským metropolitom Filaretom. Zasadnutie generálnych sekretárov európskych biskupských konferencií potrvá do pondelka 18. júna. -te-

Kongregácia pre východné cirkvi má nového prefekta

Vatikán (9. júna, RV) – Pápež Benedikt XVI. prijal rezignáciu kardinála Ignazia Moussa I. Daouda na vykonávanie úradu prefekta Kongregácie pre východné cirkvi. Novou hlavou dikastéria sa stal titulárny arcibiskup Cittanovy a doterajší substitút pre všeobecné záležitosti Štátneho sekretariátu Vatikánu mons. Leonardo Sandri.

Kongregácia pre východné cirkvi má svoj pôvod v Congregatio de Propaganda Fide pro negotiis ritus orientalis, ktorú zriadil pápež Pius IX. 6. januára 1862 Apoštolskou konštitúciou Romani Pontifices. Pápež Benedikt XV. ju urobil autonómnou 1. mája 1917 prostredníctvom Motu proprio Dei Providentis a nazval ju Kongregáciou pre východnú cirkev. Pápež Pavol VI. Apoštolskou konštitúciou Regimini Ecclesiae Universae 15. augusta 1967 zmenil jej názov na Kongregácia pre východné cirkvi.

Toto dikastérium má za úlohu udržiavať živé kontakty s Východnými katolíckymi cirkvami, napomáhať ich rastu, chrániť ich práva, aby boli plnými členmi Katolíckej cirkvi. Kompetencie kongregácie boli posilnené pápežom Piom XI. prostredníctvom Motu Proprio Sancta Dei Ecclesia 25. marca 1938. Neskôr pápeži Pavol VI. (Regimini Ecclesiae Universae) a Ján Pavol II. (Pastor Bonus) ešte viac upresnili úlohy dikastéria, ktoré ad normam iuris má rovnaké právomoci nad epar-

chiami, biskupmi, klérom, rehoľníkmi a veriacimi Východného obradu, ako Kongregácie pre biskupov, pre klérus, pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života a pre Katolícku výchovu nad diecézami, biskupmi, klérom, rehoľníkmi a veriacimi latinského obradu. Okrem toho je autoritou pre tieto regióny: Egypt a Sinajský polostrov, Eritrea a Severná Etiópia, Južné Albánsko, Bulharsko, Cyprus, Grécko, Irán, Irak, Libanon, Palestína, Sýria, Jordánsko, Turecko.

Kongregácia sa skladá z kardinála prefekta (ktorý ju riadi a reprezentuje s pomocou sekretára) a 27 kardinálov, jedného arcibiskupa a 4 biskupov, ktorých menuje pápež ad quinquennium. Právo členstva majú patriarchovia a arcibiskupi východných cirkví a predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov. Kongregácii pomáha aj 50 konzultorov, ktorí radia v špecifických prípadoch. Dikastérium okrem toho riadi aktivity troch expertných komisií: Osobitnej komisie pre liturgiu, Osobitnej komisie pre štúdium kresťanského východu, Komisie pre formáciu kléru a rehoľníkov. -dj-

Amnesty International už nedostane žiadnu katolícku finančnú pomoc

Vatikán (14. júna, RV) – Amnesty International oteraz nedostane žiadnu ďalšiu finančnú podporu od katolíckych organizácií. Zastavenie akéhokoľvek financovania tejto inštitúcie ohlásil predseda Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj kardinál Renato Raffaele Martino v rozhovore pre americký týždenník National Catholic Register. Zdôvodnil to jej premenou z ochrankyne ľudských práv na zástankyňu potratov. Jej zasadzovanie sa za ospravedlňovanie dobrovoľného prerušovania tehotenstva je podľa kardinála zradou vlastných cieľov a nevyhnutne muselo viesť k takejto reakcii katolíckych partnerov.

„Potratové loby naďalej šíria svoju propagandu, ktorá patrí do procesu, pomenovaného Jánom Pavlom II. ako kutúra smrti,“ konštatoval predseda pápežskej rady. Je preto podľa neho veľmi vážne, keď sa taká zaslúžilá organizácia ako Amnesty International ohne pod tlakom tohto lobingu. Stalo sa to niektorým jej národným organizáciám a pre katolíkov, ako aj pre každého človeka dobrej vôle, to znamená zvýšiť úsilie na obranu života všetkých nenarodených, bez nezmyselného rozlišovania prípadov, kedy je zabitie dieťaťa v materskom lone prípustné a kedy nie. Kardinál Martino pripomenul, že neexistuje medzinárodne uznané právo na potrat a že potrat bol vylúčený spomedzi legálnych prostriedkov na kontrolu pôrodnosti. -te-

Na Filipínach uniesli talianskeho kňaza

Filipíny (11. júna, RV/Zenit) - Kňaz, misionár z Pápežského inštitútu pre zahraničné misie bol unesený v prímestskej dedine Bulawan na ostrove Mindanao. Spravodajská agentúra AsiaNews potvrdila, že talianskeho kňaza Giancarla Bossiho uniesli včera počas svätej omše z miestneho kostola Payao najmenej 10 mužmi. Predstaviteľ Oddelenia občianskych ozbrojených operácií Colonel Godofredo Paderanga povedal, že únoscovia doteraz nepožiadali o žiadne výkupné. Zároveň dodal, že vodca únoscov bol zo skupiny Islamského frontu oslobodenia Moro. Podľa AsiaNews je filipínska armáda už roky vo vojne so separatistickou skupinou. Za posledných desať rokov je otec Bossi tretím talianskym kňazom uneseným v tejto oblasti. -mk-

Cirkev v Iraku mizne

Irak (9. júna, RV) – „Cirkev v Iraku mizne,“ uviedol hlavný celebrant pohrebnej svätej omše za otca Ragheeda Aziza Ganniho a jeho troch pomocníkov, ktorých zavraždili neznámi útočníci minulú nedeľu v Morule. Chaldejský apoštolský prokurátor v Taliansku Philip Najim vo svojej homílii hovoril o bezútešnej situácii kresťanov v Iraku: „Zatvorené kostoly, bomby v autách, nútené konverzie... irackí kresťania zomierajú. Cirkev mizne pod jarmom prenasledovania, vyhrážok a násilia zo strany extrémistov, ktorí nedávajú inú možnosť ako konverziu, alebo útek.“

Podľa prokurátora sú únosy kňazov v oblasti stále častejšie. Smrť štyroch katolíkov označil za mučenie, ktoré by malo byť „novým úsvitom pre život a pokoj v Iraku, dávajúci priestor kresťanskej nádeji.“ Podľa agentúry AsiaNews sa objavili svedectvá o tom, že otca Ganniho a troch diakonov útočníci pred zastrelením nútili ku konverzii. Táto informácia potvrdzuje teóriu dobre naplánovanej cieľenej vraždy, ktorá je ďalším krokom v kampani prenasledovania kresťanov v Iraku. -dj-

V Iraku pokračuje prenasledovanie kresťanov

Irak (12. júna, RV/Fides) - V Iraku pokračuje násilie voči kresťanom. Chaldejskí biskupi a ďalší cirkevní predstavitelia z Iraku a Blízkeho východu odsúdili

násilie voči kresťanom v oblasti. Žiadajú predstaviteľov Iraku a medzinárodnú komunitu o zásah. „Caritas Internationalis počas svojho valného zhromaždenia vo Vatikáne diskutovala o dramatickej situácii irackých utečencov,“ povedal Wael Suleiman, výkonný riaditeľ Caritas Internationalis v Jordánsku, krajine, ktorá ponúkla prístrešok 800 000 irackým utečencom.

„Dnes sú kresťania menšinou, ktorá je vystavená hrozbám a nebezpečenstvu. Sú prenasledovaní sunnitmi a šiítskymi moslimami. Len niekoľko rodín zostalo v oblastiach, ktoré boli kedysi kresťanskými. Boja sa opustiť dom, navštíviť príbuzných, pretože keď sa vrátia, ich obydlie už môžu okupovať moslimovia. Život pre kresťanov v Iraku je nemožný.“ povedal Suleiman. Na obranu kresťanov v Iraku sa postavila aj organizácia Pomoc Cirkvi v núdzi. Jej predseda Hans-Peter Röhlin žiada o modlitby a konkrétnu solidaritu. „Je našou povinnosťou pomôcť kresťanom v Iraku, pretože máme spoločnú vieru,“ pripomenul. -mk-

Na Filipínach pomáhajú hladujúcim a opusteným deťom

Filipíny (9. júna, RV/AsiaNews) - „Dialóg života sa prejavuje cez prácu charity, najmä tam, kde sú každodenným chlebom politické konfrontácie a medzináboženské násilie,“ myslí si Babuh Balmaová, katolíčka z moslimskej enklávy v južnom Mindanau. Svoj život zasvätila opusteným moslimským deťom, utečencom civilnej vojny a boju proti chudobe. Balmaová vedie skupinu matiek - dobrovoľníčok, ktoré každý deň pripravujú jedlo pre približne stovku detí. Takmer všetky sú „deťmi vojny“, utečencami a sirotami, ktoré žijú v evakuačných centrách v Jole, kde zúri občianska vojna medzi vládou a islamskými separatistickými skupinami.

„Je to ťažká úloha, pretože máme nedostatok finančných prostriedkov a zamestnancov, ale nik nemôže pochopiť aká je radosť vidieť tieto deti sedieť za stolom so zdvihnutými rukami, čakajúc s úsmevom na tvári na svoje jedlo. Takmer akoby zabudli, že sú utečenci,“ vysvetľuje Babuh Balmaová a dodáva: „Z finančného hľadiska sme nemali čo poskytnúť, iba našu lásku a prístup.“ Miestna Cirkev jej niekoľkokrát pomohla a jej prácu uznávajú všetci, ktorí ju poznajú. Sestra Edylin C. Lapara podotkla: „Je poučné vidieť ju propagovať medzináboženský dialóg cez pomoc moslimským deťom. Jej snahu Boh iste ocení.“ -mk-

Zomrela mama apoštolského nuncia na Slovensku Mons. Nowackého

Slovensko (14. júna, RV) – Ako oznámil v stredu vo svojom vydaní vatikánsky denník *L'Osservatore Romano*, zomrela mama apoštolského nuncia na Slovensku mons. Henryka Józefa Nowackého pani Janina Nowacká. Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu sa pripája k úprimnej sústrasti vyslovenej Vatikánskym štátnym sekretariátom a k prísľubu modlitieb za dušu zosnulej i za pozostalých. **-te-**

Púť prvoprijímajúcich detí

„Robme ľudí šťastnými“, povedala sv. Alžbeta. S radostným srdcom, v duchu tohto motto sa 12. júna vydali prvoprijímajúce deti z CZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla vo farnosti Belá nad Cirochou na púť do Dómu sv. Alžbety v Košiciach.

Dôvodom tejto púte bola vďačnosť detí za dar Eucharistie - prostredníctvom ktorej budujú jednotu s Ježišom - a Jubilejný rok sv. Alžbety, ktorá je patrónkou jednej z tried našich prvoprijímajúcich detí.

Stredobodom celého dňa bolo slávenie sv. omše v kaplnke sv. Michala. V Dóme sv. Alžbety sme si vypočuli výklad výjavov zo života patrónky katedrálneho chrámu na hlavnom oltári. Povzbudení slovami duchovného otca A. Halajčika sme sa vydali v ústrety novým stretnutiam, v ktorých chceme tak ako sv. Alžbeta ukázať ľuďom Ježiša živého v našich skutkoch lásky. **Eva Petrová**

EM fest na Starých Horách bol o radostnom prežívaní viery

„Si hladný? Ponúkame Ti Slovo života,“ bolo témou EM fest-u, festivalu modlitieb a piesní, ktorý sa uskutočnil 9. – 10. júna 2007 na Starých Horách. Takmer dve stovky mladých sa stretli, aby počas dvoch dní hlbšie uvažovali o Slove života. Účastníci mohli zakúšať silu Božieho slova počas programu vyplneného prednáškami, svedectvami a modlitbou chvál, ruženca, svätej omše a adorácie.

Úlohu a miesto Božieho slova v živote kresťana osvetlil mladým v úvodných prednáškach na pútnickom mieste Studnička na Starých Horách poľský kňaz pôsobiaci na Slovensku Cezlaw Oko, ktorý zamerl svoje rozprávanie na hriech, pričom zdôraznil,

že hriech spútava človeka a cesta k slobode vedie cez jeho vyznanie. Práve Božie slovo má moc uzdraviť nás z hriechu. Kňaz Andrej Karcagi, ktorý mladým pripomenul, že nie my sa máme zmocňovať slova, ale máme dovoliť slovu, aby sa ono zmocňovalo nás, a tak budeme žiť nový život s Kristom v Duchu Svätom. Redemptorista Róbert Bezák zo Starých Hôr ukázal na žiarivý príklad Márie, ktorá dokonalým a jedinečným spôsobom plnila Božiu vôľu.

Svätú omšu slávil spolu s mladými biskup Tomáš Galis. V homílii vychádzal z názvu podujatia a jeho troch prvkov: E ako Eucharistia, M ako Mária a fest ako oslava, radostné prežívanie svojej viery. „Práve tri body znamenajú stabilitu, to vieme z fyziky. Postavte teda svoj život na týchto troch bodoch a len tak ľahko sa nezakolíšete,“ povzbudil biskup Tomáš mladých ľudí.

Po prednáškach si účastníci festivalu vypočuli niekoľko svedectiev mladých o tom, ako sa ich Boh dotýka svojim slovom. Vyvrcholením programu bola svätá omša, ktorú celebraval salezián don Anton Červeň a modlitba chvál. **Dušan Rončák**

80.výročie vzniku Slovenskej provincie Kongregácie Dcér Božskej Lásky

V sobotu 9. júna 2007 sa v Šaštíne v Bazilike Panny Márie Sedembolestnej stretli sestry z Kongregácie Dcér Božskej Lásky, aby ďakovali Bohu za 80. rokov Slovenskej provincie „Sedembolestnej Panny Márie“.

Program začal modlitbou posvätného ruženca. Vrchol slávnosti bola svätá omša, ktorej hlavným celebrantom bol P. Miloš Lichner, SJ. Téma homílie bola „Mariánska úcta u svätého Augustína“, keďže sestry žijú svoje zasvätenie podľa pravidiel sv. Augustína. Popoludní sa sestry, kandidátky, asociované členky a pozvaní hostia presunuli do kláštora „Hubertinum“ vo Veľkých Levároch. V roku 1892 ho založila Matka Františka Lechnerová, zakladateľka Kongregácie ako prvý dom na území Slovenska. V Kostole Mena Panny Márie sa konala adorácia a slávnostné večery pred vyloženou Sviatosťou Oltárnou. P. Jaroslav Kinka, CR ďakoval, odprosival a prosil za všetko, čo za tento čas sestry mariánky vykonali na Slovensku. Sestry sa vrátili do svojich deviatich komunít na Slovensku s myšlienkou z homílie: „80 rokov života je za vami a nové povolania svedčia o tom, že ste „uverili svojou vierou a počali Krista v srdci – že ste žili svoje povolanie.“ Nech Pán naďalej požehnáva Dcéry Božskej Lásky, aby naďalej svedčili o nekonečnej Božej láske aj novými kvalitnými povolaniami. **sr. M. Faustína, FDC**

Spievajúci väzni pre dôchodcov v Košeci

Vďaka riaditeľovi ÚVTOS v Dubnici nad Váhom, vedúcemu výchovy, väzenskému kaplánovi don Bartolomejovi Juhásovi, SDB, pedagógom ústavu, ako aj vedeniu Domova dôchodcov v Košeci, zavítala 8. júna väzenská hudobná skupina Gorazd pôsobiaca pri ÚVTOS v Dubnici nad Váhom medzi obyvateľov tohto domova dôchodcov.

Pripraveným programom sa odsúdení rozhodli prejavovať vďačnosť ľuďom na zaslúženom odpočinku za ich námahy a obety, ktoré preukazovali, či to už bolo vo svojich rodinách alebo ako odborníci v rôznych povolaniach. Hudba, spev a poézia ako ideálny prostriedok relaxácie, či uvoľnenia stresu a napätia sa rozliehala v priestore domova dôchodcov. Do rytmu valčíka, polky, tanga, sa dôchodcovia zapojili nielen vo svojich spomienkach, ale aj aktívnym spevom. Dobrou náladou, ktorú tvorivým prejavom lásky vytvorila hrajúca a spievajúca skupina odsúdených Gorazd sa stereotyp života dôchodcov aspoň na nejaký čas zmenil.

Tibor UJLACKÝ

Podporné projekty pre rodiny cez Pastoračný plán

V rámci tvorby Pastoračného plánu Katolíckej cirkvi diskutovalo 9. júna 2007 v Rajeckých Tepliciach asi 110 členov kresťanských inštitúcií o súčasnom stave a budúcich podporných projektoch pre život rodín na Slovensku. Stretnutie významne obohatila účasť občianskeho združenia Fórum života.

Účastníkov privítal v priestoroch Mestského úradu Rajecké Teplice predseda Komisie pre prípravu Pastoračného plánu Mons. Tomáš Galis, ktorý celebroidal aj záverečnú svätú omšu. Tiež predostrel nosnú myšlienku spoločnej práce dňa, ako hľadanie krásy, ktorú ukrýva hodnota rodiny a nielen konštatovanie jej súčasnej krízy.

„Ochraňovať život môžeme jedine v rodine,“ uviedla Marcela Dobešová, predstaviteľka občianskeho združenia Fórum života.

Plénum so zastúpením laikov, kňazov a rehoľných sestier si kládlo otázky, ako skvalitniť prí-

pravu na manželstvo, sprevádzanie mladých rodín a prepojenie jestvujúcich projektov na podporu rodiny. Cieľom tvoreného Pastoračného plánu je podporiť slovenskú rodinu vo všetkých úsekoch jej života. „Aby rodina u nás na Slovensku mohla byť uzdravená, aby mohla žiť v plnosti a dôstojnosti, ku ktorej ju povoláva Boh,“ povzbudil prítomných predseda prípravnej komisie biskup Galis.

„Naša dnešná skúsenosť rozhovorov a spoločnej práce nás posunula ďalej. Dnes sme sa snažili hodnotiť a zmapovať situáciu rodín na Slovensku. Snažili sme sa sformulovať konkrétne projekty,“ zhrnul v záverečnom hodnotení práce v skupinách tajomník komisie Zdeno Pupík.

Navrhované podporné projekty pre slovenské rodiny sa venovali aj témam ako: komplexná pomoc rodinám vo farnosti, ozdravenie vzťahov v rodine a príprava na manželstvo formou svedectiev zo života manželov, zapojenie rodičov do náboženskej výchovy detí, stála formácia manželov k vzájomnej láske, pozdvihnutie sebavedomia v handicapovaných rodinách, možnosť integrálnej výchovy k manželstvu a rodičovstvu pre vedúcich pracovníkov a príprava koordinátorov pre vedenie centier pre rodinu.

Ku konkrétnym uzáverom a k hodnoteniu navrhnutých projektov Komisia pre prípravu Pastoračného plánu pozýva verejnosť na stránke: www.pastoracnyplan.sk

Zuzana Juhaniaková

Vystúpenie skupiny Anastasis v ústave pre výkon väzby

V nedeľu 10. júna 2007 prišli siedmi bohoslovci hudobnej skupiny Anastasis s rektorom Kňazského seminára blahoslaveného biskupa P. P. Gajdiča v Prešove s hudobno-slovným programom do Ústavu na výkon väzby a trestu odňatia slobody v Košiciach. Tento evanjelizačný program iste mnohých oslovil. Nielen piesne, hudba, ale aj slová, pri ktorých bolo vidieť, že títo poslucháči sa zamýšľajú aj nad svojím životom i nad zmyslom života ďalej na slobode. Veríme, že úsilie seminaristov duchovne obohatilo všetkých poslucháčov, ale zároveň ponúklo seminaristom hlbšie sa zamyslieť nad svojím povoláním a potrebou služby, pre ktorú sa pripravujú v kňazskom seminári.

Vasil Kormaník, rektor seminára

Riaditeľ TK KBS: CSI Lic. Jozef KOVÁČIK, Grafická úprava a monitoring: Jolana ŠINAJOVÁ, Fotoservis: Mgr. Peter ZIMEN

Adresa: Konferencia biskupov Slovenska, P.O. Box 113, 814 99 Bratislava, Telefón: 02 / 54435 380, Fax: 02 / 54433 292, e-mail: zc@q7.sk; tkkbs@kbs.sk,
Internetová verzia spravodajstva TK KBS - www.tkkbs.sk